

המכון ללימודי השואה ע"ש ח. אייבשיץ

רחוב התיכון 39, נווה-שאנן, ת.ד. 9288, חיפה 31092
gideonbe@012.net.il

בס"ד, אדר תשס"ו, מרץ 2006

**ביטאון פורום שמירת
זיכרון השואה
והמאבק באנטישמיות**
גיליון מספר 5

עורך: גדעון רפאל בן מיכאל

השואה - כך זה התחיל... האידיאולוגיה הנאצית וחוקי הגזע בגרמניה, 1933 - 1939

פתח דבר

**לחברי פורום שמירת זיכרון השואה והמאבק באנטישמיות,
הפז והמרחב!**

ניתן לומר, שתחילתו של התהליך, שבו הגרמנים היו אחראיים על רציחתם של 6 מיליון יהודים מתחיל למעשה עם הבעיות הקשות שהתעוררו ברפובליקת ויימאר שהוקמה בגרמניה לאחר מלחמת העולם הראשונה ואיפשרה למפלגה הנאצית להתפתח ולהתעצם. ב-30 בינואר 1933 עלה היטלר לשלטון. ב-1 לאפריל 1933 עברו הנאצים מדיבורים למעשים וזאת בארגון "יום החרם" כלפי העסקים שהיו בבעלות יהודית.

יהודי גרמניה לא היו מעולם גורם מכריע בכלכלת המדינה. רובם השתייכו למעמד הזעיר-בורגני ולשכבת האינטליגנציה העובדת. ורק אחוז קטן מהם נמנו עם הבורגנות האמידה, ומעטים בלבד עם המעמד הרכושני העשיר - תעשיינים גדולים ובנקאים. אך רב היה חלקם בחייה הרוחניים תרבותיים של גרמניה. רבים ממקבלי פרס נובל למדע היו יהודים. (בין 183 פרסי נובל, שחולקו עד שנת 1930 - היו ליהודים 11%, ומתוכם 9% ליהודי גרמניה).

היהודים היו מיוצגים באחוז ניכר בעיתונות, בספרות ובענפי התיאטרון השונים. גדול היה חלקם גם בין בעלי המקצועות החופשיים, בעיקר בין הרופאים והמשפטיים. הואיל ומקצועות אלה ניכרים ובולטים בחברה, הייתה נוכחותם של יהודי גרמניה מורגשת ומוחשת.

כ-100,000 יהודים השתתפו במלחמת העולם הראשונה וכ-12,000 יהודים נהרגו בקרבות.

בינואר 1933 חיו בגרמניה כ-525,000 יהודים, שהיו כ-1% מכלל תושבי גרמניה. 40% מהם התבוללו.

יהודי גרמניה עשו מאמצים עילאיים להשתלב בחברה הגרמנית. עליית הנאצים ופעולותיהם הייתה עבורם טרגדיה נוראה.

בשואה לא היו גילויי התאבדות של יהודים. המכה שהונחתה על יהודי גרמניה הביאה למעשי התאבדות של יהודים. **בנו כהן** שהיה יו"ר ההסתדרות הציונית בברלין והעיד במשפט אייכמן, התייחס בעדותו לתגובת היהודים על יום החרם הכלכלי:

שאלת אב בית הדין: "מה היה הרושם בקרב האוכלוסיה היהודית? ת. היה מדכא מאד. רוב יהודי גרמניה שספגו תרבות גרמנית, וחונכו על גדולי הספרות בגרמניה, לא האמינו למה שקרה. לא האמינו שזה קרה להם. יהודים אלה היו קשורים קשר הדוק עם העם הגרמני. התנועה הציונית היתה מיעוט בגרמניה. אם אינני טועה רק 5% של היהודים בגרמניה היו ציונים בשנת 1933.

יהודי גרמניה לא רצו להאמין במה שקרה סביבם, שהעם הגרמני התרבותי, עתיק-היומין, שבעיניהם היה במיוחד אחד העמים התרבותיים, נקט באמצעים אלה.

ש. הזכר אתה תגובה מיוחדת מטעם ההסתדרות הציונית בברלין בימים אלה?
ת. כדאי עוד להוסיף מה שחל על התקופה הקודמת, רק הערה אחת, **שבחודשים הראשונים היו הרבה התאבדויות-לדעת של יהודי גרמניה. מכל הערים קבלנו את הידיעות הקודרות, שעורך-דין פלוני, רופא פלוני ותעשיין אלמוני, איבדו את עצמם לדעת, הם לא יכלו לעמוד בסבל שנגרם להם על ידי אובדן מעמדם ואובדן כבודם. הם לא הבינו מה קרה, ובחרו בדרך זו.**

אחרי החרם הנאצי על בתי העסק היהודיים ב-1 באפריל הכריזו כמה אישים יהודים-גרמנים נודעים, כמו הרב יואכים פרינץ, שאין כל היגיון בנקיטת עמדה אנטי נאצית. לדברי פרינץ "לא הייתה כוונה, ואף אין זה אפשרי לצאת נגד "הארגון המחודש של גרמניה שמטרתו "לתת לבני אדם לחם ועבודה".

בעת עלייתו של היטלר למשרת הקנצלר כיהן הנשיא הישיש והמכובד פאול פון הינדבורג.

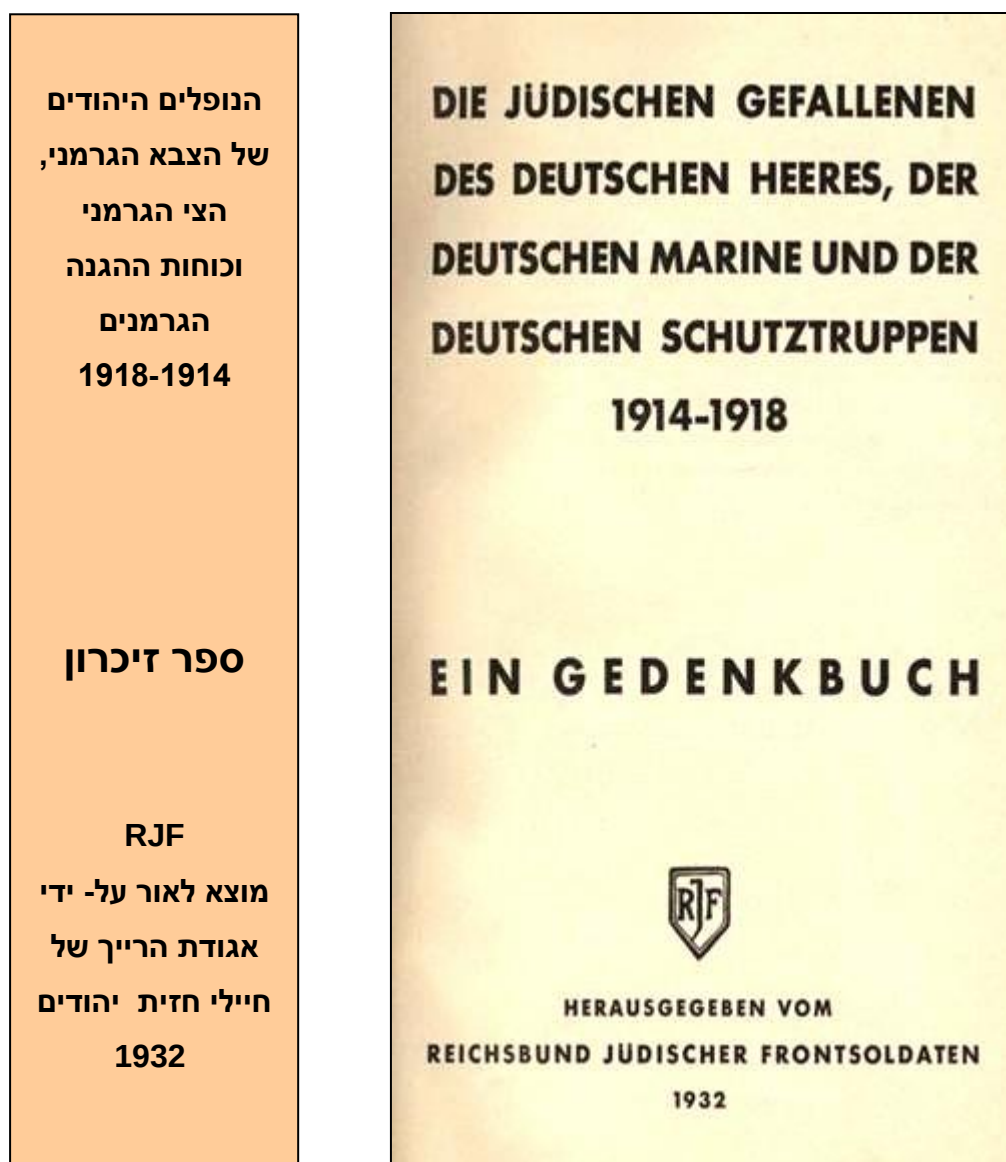
ב-23 בפברואר כותבת פרידה פרידמן מכתב לנשיא בזו הלשון:

"הייתי מאורשת ב-1914, ארושי נהרג בשדה הקרב ב-1914. אחי מקס ויליוס כהן נהרג ב-1916 ו-1918. אחי היחיד שנשאר בחיים, וילי, שב מהמלחמה עיוור... כל השלושה קיבלו את עיטור צלב הברזל על שירות לארצם. אבל עכשיו הדברים הרחיקו לכת כל כך, עד שברחובות ארצנו מחולקים עלונים האומרים, 'יהודים החוצה!' ונשמעות קריאות גלויות לפוגרומים ולמעשי אלימות נגד יהודים... האם הסתה נגד יהודים הוא סימן לאומץ או לפחדנות, בזמן שהיהודים אינם אלא אחוז אחד מן העם הגרמני?"

הינדנבורג הודיע לפרידה שהוא מתנגד נחרצות לפגיעות ביהודים. המכתב הועבר להיטלר. הוא כתב על גבי המכתב: "טענותיה של הגברת הזאת הן תרמית! ברור שלא הייתה כל הסתה לפוגרום!". [פרידלנדר שאול: "גרמניה הנאצית והיהודים", עמ' 30-31]

במשך שנים נמצא בבית הספר: "הנופלים היהודים של הצבא הגרמני, הצי הגרמני וכוחות ההגנה הגרמנים 1914-1918", המכיל בתוכו את שמותיהם של 12,000 יהודים שנפלו במלחמת העולם הראשונה בעת שירותם בצבא הגרמני. את הספר ערך, ד"ר ליאו לבנשטין סרן ברייך הגרמני, יו"ר ארצי של ה-RJF [ברית לוחמי החזית היהודיים]. עם עלייתו של היטלר לשלטון קיוו "איגוד היהודים הגרמנים הלאומיים" ו"ברית לוחמי החזית היהודים" להשתלבות בסדר החדש של היטלר, לא פחות ולא יותר. ד"ר ליאו לבנשטין שלח את הספר בצירוף מכתב להיטלר באמצעות ד"ר לאמרס, מנהל לשכתו של היטלר. היועץ המיניסטריאלי ויינשטיין השיב ב-14 לאפריל שהקנצלר מאשר את קבלת המכתב והספר ב"רגשות כנים".

בעיני, מסמל ספר זה את הטרגדיה של יהודי גרמניה שקיוו בכל מאודם להשתלב בחברה ובאומה הגרמנית.
את הספר תרמתי כמוצג לספריית המכון ללימודי השואה ע"ח. אייבשיץ - חיפה.
אני מביא בפניכם מספר דפים להבנת הטרגדיה:

הדם הגרמני האצילי ביותר
הוא זה, שנשפך על-ידי
חיילים גרמנים עבור גרמניה.
אליהם שייכים גם 12,000
הנופלים של יהדות גרמניה,
אשר בכך עמדו שוב בניסיון
הדם הרציני ומעורר הכבוד
ברוח הגרמנית.

ככל שניתן היה לקבוע את
שמותיהם, הם מונצחים בספר
זה, אותו מקדישים להם
חבריהם במזכרת נאמנה
וביראת כבוד.

ד"ר ליאו אפנשטיין

סרן ברייך הגרמני

יו"ר ארצי של ה-RJF

Das edelste deutsche Blut ist das, welches von deutschen Soldaten für Deutschland vergossen wurde.

Zu diesen gehören auch die 12000 Gefallenen der deutschen Judenheit, die damit wiederum ihre allein ernsthafte und achtunggebietende Blutprobe im deutschen Sinne bestanden hat.

So weit ihre Namen heute noch festzustellen waren, sind sie verewigt in diesem Buche, das ihre heimgekehrten Kameraden ihnen in treuem und ehrfürchtigem Gedenken widmen.

Dr. Leo Löwenthal

Hauptm. d. R.,

Bundesvorsitzender des R. j. F.

דוגמה לרשימת הנופלים

Michel, Albert	München	204 Bay.
Michel, Alfred	Hayingen (E.)	1241
Michel, Arthur	Frankfurt a/M.	96
Michel, Bruno	Frankfurt a/M.	919
Michel, Edgar	Dieuze (E.)	Anhg.
Michel, Emil	Edesheim	Anhg.
Michel, Emil	Schornsheim	Std.A.
Michel, Ferdinand	Seibersbach	N.V.L.
Michel, Fritz	Berlin	771
Michel, Julius		
Jakob	Edenkoben	241 Bay.
Michel, Kurt	Halle a/S.	1146
Michel, Leo	Mandeln	637
Michel, Ludwig	Worms	892
Michel, Moritz	Gr. Hemmersdorf	1707
Michel, Sally	Frankfurt a/M.	63
Michel, Salomon	Kerprich-Hemmersdorf	881
Michel, Siegfried	Nakel (P.)	1334
Michel, Siegfried	Seibersbach	1849
Michel, Siegmars	Berlin	Anhg.
Michel, Willy	Seibersbach	Anhg.
Michels, Eugen	Rheinböllen	271
Michels, Josef		
George	Berlin	1140

לנשארים מאחור אמא – לא חוזר הביתה זה אשר ילדת רעיה – מכל הבעלים [דווקא] שלך נפל – ילדים – איבדתם את אביכם! אם גדולה היא מולדתנו למות גיבורים יש יד עדינה. ילדים – היו כמוהם, אל תביישו אותם! וולטר היימן, נולד ב-19 במאי 1882 בקניגסברג נפל בלילה בין ה-8 ל-9 בינואר 1915 בהתקפת הסתערות בקרבת סואסון.	<i>DEN HINTERBLIEBENEN</i> <i>Mutter – es kommt nicht nach Haus,</i> <i>den du geboren –</i> <i>Frau – von allen</i> <i>Männern ist deiner gefallen –</i> <i>Kinder – ihr habt euren Vater verloren!</i> <i>Eine große Mutter</i> <i>ist unser Land.</i> <i>Heldentod</i> <i>hat eine sanfte Hand.</i> <i>Kinder –</i> <i>werdet wie er,</i> <i>macht ihm nicht Schand!</i> Walther Heymann, geboren am 19. Mai 1882 zu Königsberg, gefallen in der Nacht vom 8. zum 9. Januar 1915 bei einem Sturmangriff in der Gegend von Soissons
--	--

**מכתבו של ד"ר ליאו לבנשטיין,
יו"ר "הברית הארצית של חיילי החזית היהודים"
לשילוב היהודים המתבוללים ברייך הגרמני שנשלחה ללשכתו של היטלר**

12.10.1933

לכבוד
ד"ר לאמרס Lammers
מזכיר מדינה במשרד הקאנצלר
ברלין

אדוני, מזכיר המדינה הנכבד!

על יסוד שיחתי עם אדוני רב החסד, שהתקיימה ב-28 באפריל, נטלתי לעצמי את הרשות לפנות במכתב אל האדון הקאנצלר ולהביע בפניו בקשות ומחשבות ביחס להשתלבותם של יהודי גרמניה במדינה הגרמנית. במכתב זה הבעתי את רצונה הכן של בריתנו לשרת את העם הגרמני ואת המדינה הגרמנית, וניסיתי לתאר את הדרך העשויה להוביל למטרה זו. לנוכח המצב שנוצר במדיניות החוץ של הרייך הגרמני, אחרי שגרמניה עזבה את חבר הלאומים ואחרי שמשלחת גרמניה בוועידה לפירוק הנשק קיבלה הוראה לעזוב מוסד זה, אשר יפתח סוף סוף בפני גרמניה אפשרויות חדשות להשגת שיווין זכויות. כפי שהצהרתי בזמנו-כי בריתנו תעמיד את כוחותיה לרשות ממשלת הרייך-כך גם היום יש ברצונם של חברי בריתנו להעמיד את עצמם לרשות ממשלת הרייך. רצונם הוא-כמו לפני 19 שנים-לסכן את חייהם למען המולדת, אם נדרש הדבר בצו השעה. בקשתי אל אדוני רב החסד היא להעביר לידי אדון הקאנצלר את הצהרת האמונים שלנו ואת נכונותנו לפעולה.

בכבוד רב ובהכנעה גמורה
ד"ר לבנשטיין סרן (מיל.)
יושב ראש הברית

[השואה בתיעוד, עמ' 63]

צירפתי לביטאון גם תצלום מדרכונו הגרמני של
סבי LEOPOLD - יהודה MICHEL – מיכל [בן-מיכאל].

האות J הוחתמה בתאריך 2.11.38, שמונה ימים לפני

"ליל הבדולח"- פוגרום הריסת בתי הכנסת בגרמניה [10.11.38].

סבי יהודה, נולד בעיירה קטנה ויפה ששמה ויילבורג על יד הנחל "ליין" הסמוכה לפרנקפורט. באחד מדפי הדרכון מצוין שהגיע לחיפה בדצמבר 1938. כך הציל עצמו מתופת השואה. בני משפחתו שנותרו בגרמניה נרצחו בשואה. סבי וסבתי מצד אימי, אפרים והרמינה פלם הי"ד שנשארו בגרמניה נרצחו במחנה ההשמדה אושוויץ. כן הושמדו בני משפחה נוספים שלא הצליחו להיחלץ מגרמניה.

הפעם יעסוק הביטאון, באידיאולוגיה הנאצית ועלייתם לשלטון בגרמניה, שהיה שלב ראשון בתהליך מתמשך, שהביא עלינו את השואה האיומה. השתדלתי לצרף לביטאון מסמכים רבים כדי לתת בידכם כלים מבחינת "דע מה להשיב" למכחישי שואה.

ברצוני להודות לד"ר שמעון שטרן, מרצה במחלקה ללימודי ארץ ישראל באוניברסיטת "בר-אילן" המשתתף בפורום "שמירת זיכרון השואה", שסייע בידי להביא מסמכים שתורגמו על ידו מגרמנית לעברית.

גדעון רפאל בן מיכאל
יו"ר הוועד המנהל
המכון ללימודי השואה - חיפה

האידיאולוגיה הנאצית

"מפלגת הפועלים הגרמנית הלאומית-סוציאליסטית", שנקראה בקיצור המפלגה הנאצית, העלתה את האנטישמיות מטכסיס פוליטי לצורכי בחירות לעיקרון אידיאולוגי, על-ידי שילוב האנטישמיות בתורת-גזע מסולפת, מדעית כביכול. הנאצים יצרו אידיאולוגיה של דם וגזע. רק גזע טהור-דם הוא בר-קיימא לפי תורה זו, ואילו ערבוב גזעים גורר ניוון פיזי ורוחני כאחד. היהודים הם לדעתם תערובת של גזעים שונים (של יסודות שמיים, כושיים ואריים) - ולכן מסוכנים הם ביותר להתפתחותו ואף לעצם קיומו של העם הגרמני, המשתייך ברובו לגזע הארי העליון. לפי תורתם, נשואי התערובת בין גרמנים ליהודים הזרימו אחוז גדול של דם יהודי נחות לגופה של האומה הגרמנית. כדי לחלץ את גרמניה ממשבריה הפוליטיים והכלכליים, יש להעלות תחילה את הרמה הביולוגית של האומה הגרמנית, זאת אומרת - לסלק מתוכה כל יסוד נכרי מבחינה גזעית, כל מי שבעורקיו זורם דם זר וקודם כל יש לטהר את גרמניה מיהודים.

האידיאולוגיה הנאצית, הינה השקפת עולם של תנועה הפוליטית, ששלטה בגרמניה מ-1933 ועד סוף מלחמת העולם השנייה ב-1945 בהנהגת אדולף היטלר. במרכזה עמדה הכרזה קיצונית של עליונות העם הגרמני הארי על העמים האחרים, תפיסה מעוותת של כמה מרעיונות הסוציאליזם, ויומרה ל"מנהיגות" בגרמניה ובאירופה כולה. אידיאולוגיה זו הביאה למשטר אנטי-דמוקרטי אכזרי בגרמניה עצמה, למלחמת העולם השנייה ולהשמדתם המכוונת והשיטתית של כשישה מיליונים מיהודי אירופה.

בסוף המאה ה-19, אנטישמים ומתנגדי האמנציפציה מתחו ביקורת על השוני החד במעמדם של היהודים, והציגו אותם כנושאים באחריות לכל החולשות והכישלונות של תהליכי המודרניזציה, משום שנחשבו למובילי התמורות הכלכליות והחברתיות ולנהנים העיקריים מהם, ואף הביעו מעורבות במפלגות הפוליטיות השונות, מתוך הקנאה והשנאה על מעמדם ההולך וגובר של היהודים צמחה האידיאולוגיה הנאצית.

עיקרי האידיאולוגיה הנאצית:

תורת הגזע: תורת הגזע באידיאולוגיה הנאצית הושפעה מתורתו של דארווין (הביולוג האנגלי) שחקר את תורת האבולוציה וקבע שקיימת ברירה טבעית בין בעלי חיים. כלומר, שבעולם הטבע קיימת מלחמת קיום בין בעלי חיים, מלחמה שבסופה ישרוד הגזע החזק. האידיאולוגיה הנאצית טענה שגם בקרב העמים קיימת מלחמת קיום וברירה טבעית כמו בטבע. בין הגזעים השונים מתנהל מאבק תמידי שמטרתו לשרוד במלחמת הקיום. במאבק הזה ישרדו הגזעים החזקים ואילו החלשים יכחדו. לפי תורת הגזע, הגזעים המרכיבים את האנושות אינם שווים ובראש סולם הגזעים ניצב הגזע הארי-הנורדי (הצפוני) הגרמני שהוא הענף המשובח ביותר של הגזע הארי. הגזע העליון מגלם בתוכו תכונות כמו: כוח יצירה, יופי, גבורה בעוד הגזעים הנחותים מציינים את השפל, ההרס והכיעור. היטלר האמין כי הגזע הארי הוא גזע האדונים והוא בעל השלמות הפיסית והרוחנית. גזע זה ינהל מלחמת קיום עם הגזע היהודי המהווה את הגזע הנחות ביותר של הגזע השמי הנחות בסולם הגזעים. וזאת על מנת למנוע מהיהודים להשתלט, לזהם ולנוון את הגזע הארי, לכן חובה לשלול נישואי תערובות ואין להסס באמצעים של השמדת העם היהודי.

חשיבותו של המנהיג: האידיאולוגיה הנאצית הדגישה את חשיבותו של המנהיג - הפיהרר, אשר מבטא על פי עיקרון זה את רצון העם הגרמני ואת רצונו של האל. המנהיג הוא יורשו של הקיסר הגרמני מתקופת ימי הביניים, ורצונותיו ופקודותיו הן בחזקת חוק ואין לערער עליהם. המנהיג באידיאולוגיה הנאצית הוא המחליט, היודע, המכוון את המדינה ועל כל הגרמנים לציית למנהיג ללא כל תנאי ובאופן עיוור.

הפולק-הלאום כערך עליון: היטלר ראה בעם הגרמני לאום מיוחד, עליון, ששאר העמים נחותים ממנו. העם הגרמני נועד לשלוט ולדחוק את רגלי הנשליטים החלשים. מעשיו של האדם הגרמני במדינה הפולקיסטית מכוונים לסיפוק צרכי הלאום ולטובתו. היחיד אינו חשוב, אלא רק במסגרת השתלבותו בכלל המדינה. כלומר שהמדינה היא כל יכולה והיחיד בה בטל. המדינה מכוונת את חיו של הפרט וקובעת מה טוב לו ומה רצוי לו. ליהודים ולקומוניסטים אין מקום בתורת פולק הגרמנית, שכן הם אויבי הגזע הארי ונחותים ממנו.

צידוק התפשטות גרמניה: על פי עיקרון זה הזכות לקרקע שייכת למנצחים ולכובשים, משום שהגבולות הישנים אינם מספיקים לגידולו של העם הגרמני, ועל מנת שגרמניה לא תיחנק בשטח המחיה שנקבע לה בחוזה ורסאי **עליה ליצור לעצמה שטח מחיה נוסף בכדי שלא תיכחד.** מרחב מחיה זה מצוי במזרח אירופה על חשבון העמים הסלבים. לפי עיקרון זה יש לאפשר לעם הגרמני להתפשט על פני שטחים במזרח אירופה על חשבון הסלבים שהם הגזעים הנחותים של התרבות האנושית והם חייבים לשרת את הגרמנים כעבדים. לאחר כיבוש מרחב המחיה ישליטו הנאצים בו "סדר חדש", כלומר הם יישבו במרחב המחיה איכרים גרמנים וישעבדו את הסלבים. על פי ההסדר החדש תוחלף הדת הקתולית בפולחן אלילי ובסדר חדש זה אין מקום לרחמים, אנושיות, עזרה לחלש ושלום.

אי יעילותו של המשטר הדמוקרטי: על פי עיקרון זה, הנאציזם שלל את זכויות הפרט והיה נגד שוויון בפני החוק ונגד חופש המחשבה, חופש המצפון, חופש ההתארגנות וחופש הדיבור. הוא היה נגד פלורליזם פוליטי ותרבותי ולכן שלל את הדמוקרטיה והליברליזם שייצגו את כל הזכויות הללו של הפרט. הנאציזם מאמין באליטה שולטת, מפלגה אחת ומנהיג אחד שעומד מעל החוק הנאצי, שולל ליברליות כלכלית ותרבותית ודוגל בהתערבות המדינה בחיים הכלכליים התרבותיים והחברתיים. על פי עיקרון זה כל בעיותיה הכלכליות החברתיות והפוליטיות של רפובליקת ויימאר הן הוכחה לאי יעילותו של המשטר הדמוקרטי.

הקומוניזם והסוציאליזם אויבי העם: על פי עיקרון זה הקומוניזם הוא אויבו של הנאציזם משום שהוא מתחרה בו. האידיאולוגיה הסוציאליסטית היא ניגוד לאידיאולוגיה הנאצית משום שהקומוניזם מאמין בשוויון בין בני האדם ללא ניצול, וללא מעמדות ובהלאמת רכוש. כמו כן הוא מאמין באחדות בין הלאומים ובשלום ואחוזה בין בני האדם והעמים. ואילו הנאציזם מאמין במדינה סמכותית, בשלטון של קבוצה נבחרת. הנאציזם מדגיש את קיום המעמדות ומדגיש את חוסר השוויון בין הגזעים ובין בני האדם, הנאציזם מאמין בשלטונו של החזק על החלש, שלטון שדוגל במלחמות וכיבושים.

הגורמים והנסיבות לעליית הנאצים לשלטון ובניית המשטר הנאצי הטוטאליטרי

בשנת 1929 פרץ משבר כלכלי גדול בארצות הברית שמתדרדר במהרה למשבר עולמי, ומגיע גם לגרמניה ומשפיע עליה בכמה תחומים:

תחום חברתי- המשבר הכלכלי פגע בעיקר במעמד הבינוני שעליו נשענה הרפובליקה. החלה אווירת ייאוש וחוסר אמונה במשטר הדמוקרטי שיציל את המצב. האזרח הגרמני קיווה שמישהו חזק יציל את גרמניה מהמצב הכלכלי הנתון.

תחום כלכלי- היציבות הכלכלית בימי שטרזמן הייתה מדומה. בגרמניה היה מספר גדול של מובטלים, והמשק הגרמני היה תלוי בעיקר במשק האמריקני. מיד לאחר המשבר הכלכלי צמצמה ארה"ב את הסחר עם מדינות אירופה, ובפרט הפסיקה את המענקים והמלוות לגרמניה. גרמניה לא הצליחה לאזן את תקציבה והיא נשארה עם גירעון תקציבי עצום. האשראי מחו"ל נסגר בפני התעשיינים וכתוצאה מכך נסגרו גם השווקים. כלכלת גרמניה התמוטטה לחלוטין עם תחילתו של המשבר הכלכלי בארה"ב ב-1929.

התוצאה הייתה: התמוטטות מפעלים, (יותר ממחצית תעשיות גרמניה התמוטטו) סגירת בנקים, פשיטות רגל, ירידה במסחר, 8 מיליון מובטלים ב-1932.

תחום פוליטי- כאמור הנשיא היה רשאי לפרסם צווי חירום, כאשר הממשל הפרלמנטארי לא מתפקד, ובכך הוא יכול לעקוף את השיטה הפרלמנטארית, כלומר מבלי להזדקק ל"רייכסטאג". סמכויות בשעת חירום ניתנו לנשיא לפי סעיף 48 בחוקה, הם העניקו לנשיא כוח במקרים של איום על הדמוקרטיה, כמו ניסיונות הפיכה של כוחות אנטי-דמוקרטיים, ובמסגרת זו היה יכול לבטל את זכויות האזרח, לשתק את פעולת הפרלמנט ולכפות בכוח הזרוע את סמכויות הממשל המרכזי.

הבעיה הייתה, שהחוקה לא קבעה באופן חד משמעי את הנסיבות בהן מותר לנשיא להשתמש בסעיף 48 – הפעלת צווי חירום, ולא ציפו שיעלה לשלטון נשיא קיצוני שיעשה שימוש בסעיף נגד כוונת המחוקק. הדבר בא לידי ביטוי בחילוף מטורף של קאנצלרים ע"י הנשיא הינדנבורג, שהביא לסופה של רפובליקת ויימאר ובעלייתו של היטלר למשרת הקאנצלר.

אווריר יאוש וחוסר אמונה במשטר הדמוקרטי פשטה בגרמניה. עלתה הדרישה למנהיג חזק שיציל את גרמניה ממצבה העגום. המשבר הוביל לעליית מפלגות קיצוניות מימין ומשמאל. מפלגות המרכז והשמאל המתון לא הצליחו להתאחד מול כוחן של המפלגות הקיצוניות. הפרלמנט הגרמני נאלץ לפעול באמצעות צווי חירום. עקב החשש להפיכה קומוניסטית בגרמניה, הנשיא הינדנבורג הדיח את ראש הממשלה (קאנצלר) והעביר את השלטון למפלגות המרכז בראשות ברנינג.

בשלב זה, החלה התעמולה הנאצית לתפוס תאוצה. היטלר הלהיב את ההמונים ע"י שלהובם, הוא הפיץ את האידיאולוגיה. נאומיו היו בנושא כיבושים, ביסוס הכלכלה, ביטול חוזה ורסאי, האשמת היהודים בבעיות, מלחמה בקומוניזם ובקפיטלים.

ממפלגות המרכז העביר הנשיא את השלטון לידי הימין השמרני בראשות פון פאפן ובשלב מאוחר יותר ע"י שליכר. ב-1930 קיבלה המפלגה הנאצית 107 צירים מתוך 500 המושבים בפרלמנט לעומת 12 הצירים ב-1928. כתוצאה מזה, שהפופולאריות של היטלר עולה הוטל צו שאוסר על הנאצים להתגייס לצבא. ראש הממשלה דיאז רואה את העלייה בפופולאריות ומחליט להתפטר. עולה ראש ממשלה נוסף שמונה ע"י הנשיא.

ביולי 1932 שוב נערכו בחירות בגרמניה, **הנאצים זכו ב-230 מקומות בפרלמנט. המפלגה הנאצית הופכת להיות למפלגה הגדולה ביותר בפרלמנט.** היטלר לא הצליח להשיג רוב מוחלט כדי להיבחר לקאנצלר משום שבמקום השני היו הסוציאל-דמוקרטים ובמקום השלישי היו הקומוניסטים שהיו מתנגדיו. כוחו של היטלר גבר ומספר חברי המפלגה עלה למיליון איש, לצידם עמד כוח אדם רב שחלקו הגדול נשא נשק, אלו הפגינו טרור ברחובות. הנאצים הפגינו טרור ברחבי גרמניה מבלי שהממשלה תנקוט באמצעים חריפים נגדם. היטלר ביקש מהינדנבורג את משרת הקאנצלר, הוא סרב בטענה שלהיטלר אין רוב בפרלמנט. היטלר נוקט מדיניות עוינת ומצטרף לאופוזיציה ומנסה להרכיב גוש ימין. מפלגות הימין הופכות לגוש אופוזיציוני חזק ובלתי ברירה הקאנצלר מתפטר. ראש הממשלה הבא עובר תהליך דומה. בשל כוחו העולה של היטלר, בעלי התעשייה פנו אל הנשיא בבקשה שימנה את היטלר לקנצלר. פון פאפן מציע את עצמו כסגן הקנצלר על מנת לרסן את היטלר. **ב-30 בינואר 1933 מינה הינדנבורג את היטלר לקאנצלר גרמניה.**

בניית המשטר הנאצי הטוטאליטרי

תהליך ההשתלטות של הנאצים על גרמניה והפיכתה למדינה טוטליטארית נמשך כשנתיים וכונה **"תהליך האחדה"-תהליך הנאציפיקציה.** משמעותו של תהליך זה הינו האחדת גרמניה תחת שלטון ריכוזי נאצי, ע"י שיעבוד כל ארגוני החברה ומוסדותיה לטובת המפלגה ו"הפיהרר", תוך נטרולם של כל המוסדות והגופים: הרייכסטאג, המנגנון הציבורי, מערכת המשפט, הצבא, המפלגות, האיגודים המקצועיים, הכנסייה ומשרת הנשיא, כמוקדי כוח עצמאיים ובלתי תלויים והפיכתם לגופים שיפעלו על פי תבנית אחת. היטלר שאף להשיג מונופול על העוצמה הפוליטית במדינה ובחברה.

שרפת הרייכסטאג ופרסום "צו חירום להגנת העם והמדינה"

ב- 30 בינואר 1933 התמנה היטלר כקאנצלר גרמניה באורח חוקי ע"י הנשיא הינדנבורג. בממשלה היו 3 שרים נאצים מתוך 11 שרים. היטלר החליט על פיזור הרייכסטאג, ובאישור צו הנשיא הוא מכריז על בחירות חדשות ב- 5 במרץ 1933. בבחירות אלו קיווה היטלר לזכות ברוב מכריע שיאפשר לו להגשים ללא הפרעה את תוכניתו-לשים קץ לדמוקרטיה בדרך חוקית.

ב- 28 בפברואר 1933, שבוע לפני הבחירות הוצת בניין הרייכסטאג (מאוחר יותר הוכח שהנאצים הם ששרפו את הרייכסטאג כדי לקבל מהנשיא הינדנבורג צווי חירום). הנאצים האשימו את הקומוניסטים בהצתתו. שרפת בניין הרייכסטאג שימשה עילה לנאצים לבצע מאסרים המוניים בקרב הקומוניסטים יריביהם הפוליטיים. בעקבות אירוע השרפה הוצאו צווים ונחקקו חוקים אנטי דמוקרטיים, אשר פגעו בחירויות הפרט וזכויותיו שהובטחו בחוקת ווימאר. חקיקה זו לוותה בשימוש בטרור ובאלימות נגד מפלגות, ארגונים ויחידים.

במסגרת חקיקה אנטי דמוקרטית זו הוצא צו חירום להגנת העם והמדינה. צו זה הטיל מגבלות על החופש האישי, על הזכות להבעת דעה חופשית ועל חופש העיתונות. בעקבות צו זה הוטלה צנזורה שהביאה לסגירתם של עיתונים, האזנות לטלפונים של יריבים, נאסרו אסיפות פוליטיות, פוטרו עובדים, נערכו חיפושים, הוחרם רכוש ונערכו מעצרים של אנשים ללא משפט וללא הגבלת זמן.

צו נוסף "נגד מעשי אלימות קומוניסטים המסכנים את המדינה" הביא למאסרים רבים בקרב מתנגדים פוליטיים: קומוניסטים, סוציאליסטים, פעילים במפלגות פועלים וכו'. בשלב זה עדיין יכלו חברי מפלגות השמאל להשתתף בבחירות.

הצווים השונים לוו באמצעות שימוש בטרור, אלימות והקמת מחנות ריכוז לאסירים שהוקמו בשל ריבוי המעצרים ומחסור במקומות בבתי הסוהר. ע"י מנגנוני המשטרה, האלימות כוונה נגד כל הגופים הפוליטיים היריבים למפלגה הנאצית.

ב- 1933 הוקם הגסטאפו-המשטרה הפוליטית החשאית של המדינה, זרוע של ה- S.S. . מ- 1936 עמד בראשה ריינהרד היידריך. להיידריך הייתה סמכות בלתי מוגבלת לגרש למחנות ריכוז אויבים של הרייך וביניהם יהודים. מחנה הריכוז הראשון הוקם על יד מינכן - "דכאו", במחנות הריכוז האסירים הושפלו, עונו וכל זכויותיהם כבני אדם נשללו, רבים מתו מהתנאים ומעבודות הכפייה.

"חוק ההסכמה" - החוק לביטול מצוקת העם והמדינה

חוק זה העניק לממשלה זכות לחוקק חוקים ולתקן חוקים ללא אישור הרייכסטאג למשך 4 שנים גם אם הם סותרים את החוקה. החוק התקבל ברוב גדול משום למפלגות השמאל לא הותר להשתתף בפעילות הרייכסטאג ולהצביע. חוק זה למעשה הפקיע את סמכויות הפרלמנט ואת כוחו של הנשיא ולפעול באמצעות צווי חירום, ולרכז את סמכויות החקיקה בידי היטלר. חוק זה ביטל למעשה את חוקת ווימאר, תוך ביטול הפרדת הרשויות וביטול השיטה הפרלמנטארית. הרייכסטאג ממשיך להתקיים עד 1939 אך אין לא משמעות פוליטית. הוא מהווה חותמת גומי לכל הצעדים והחוקים של היטלר ומשענת חוקית לשלטונו הדיקטטורי של היטלר.

פגיעה בשלטון הפדראלי

במסגרת תהליך האחדה בוטלה גרמניה הפדרטיבית תוך ביטול זכויות היתר של המדינות הגרמניות, ביטול השלטון שהיה קיים במדינות הפדרציה הגרמנית ופיזור בתי המחוקקים של מדינות גרמניה באמצעות חוק שאפשר זאת. מונו מושלים נאצים מטעמו של היטלר במדינות השונות. למושלים ניתנה סמכות בלעדית למנות ולפטר שופטים

ופקידים בכירים, למעשה הם ביצעו את הוראותיו של היטלר. המדינות הפכו לאזורים מנהליים של הרייך השלישי. תהליך זה הושלם ב- 30 בינואר 1934 כאשר הרייכסטאג החליט לפזר את הרייכסראט- מועצת הברית- הבית התחתון של הפרלמנט בו ישבו נציגי הפדרציות.

טיהור המנגנון הממשלתי, הציבורי והפוליטי

ב- אפריל 1933 יצא **"החוק לשיקום שירות המדינה המקצועי"**, חוק שמטרתו **"אריזציה"** של המנגנון הפקידותי, טיפוח מנגנון פקידותי ארי מטהר מגורמים לא נאצים. משרות המפתח במדינה נמסרו לידי בכירי המפלגה. החוק אפשר סילוק היהודים ממשרות ממשלתיות וציבוריות וכך יכול היה היטלר למצוא מקומות עבודה לגרמנים מובטלים על חשבון היהודים.

במאי 1933 הוחרמו האיגודים המקצועיים ומנהיגיהם הוכנסו למחנות ריכוז. במקומם הוקמה **"חזית העבודה הגרמנית"**. החזית נועדה לדעת היטלר להגן על האיכר והפועל מפני ניצולם של הקפיטליסטים ולהיטיב עם הפועלים. השביתות נאסרו עפ"י חוק. חיסול כל המפלגות והקמת מדינה חד-מפלגתית.

ביולי 1933 יצא **"החוק נגד הקמתן של מפלגות"**. עד 1934 הצליח היטלר הן ע"י איומים והתנהגות ברוטאלית של הנאצים בפרלמנט והן ע"י חקיקה להוציא את כל המפלגות מן הרייכסטאג ולהשאיר את המפלגה הנאצית כמפלגה היחידה ברייכסטאג, כך גרמניה הפכה למדינה חד-מפלגתית.

"ליל הסכינים הארוכות"

ב- 30 ביוני 1934 נתן היטלר פקודה לגסטאפו לחסל את ארנסט רום ושאר מנהיגי ה- S.A כ- 1000 איש. חיסול זה נודע בשם **"ליל הסכינים הארוכות"**. היטלר ביקש בפעולה זו להיפטר מגורמים מעכבים בתוך התנועה הנאצית, ובכלל זה להחליש את ה- S.A ("פלוגות הסער") ומנהיגם ארנסט רום. הסיבות לחיסול צמרת ה- S.A היו: **א.** ה- S.A דרש לבצע מהפיכה חברתית בהתאם לתורה הנאצית, אולם היטלר חשש שתכנית זו תסיר ממנו את תמיכת בעלי ההון, תעשיינים ובעלי אחוזות. **ב.** ה- S.A דרש להיות הצבא של גרמניה הנאצית אולם היטלר ראה בהם אספסוף שלא יוכל להגשים את חזון ההתפשטות הנאצי, היטלר ביקש לכרות ברית עם ראשי הצבא מהתקופה הקיסרית. לאחר חיסול תשתית ה- S.A המשיך גוף זה להתקיים, אך חשיבותו הייתה שולית ואת מקומו תפס ה- S.S בביטחון הפנים.

איחוד משרת הקנצלר והנשיא בידי היטלר

עם מותו של הנשיא הינדנבורג באוגוסט - 1934, החליט היטלר לבטל את הבחירות למשרת הנשיאות ולרכז את כל הסמכויות השלטוניות והכריז על עצמו **"הריי כפיהרר"** כלומר, הקנצלר, הנשיא והמפקד העליון של כוחות הצבא. מפקדי הצבא וחייליו נשבעו לו אמונים אישית, וכך היטלר הפך להיות למנהיג הכול יכול בגרמניה שרצונו הוא הקובע. השלטת המשפט הנאצי:

המשפט הושתת על "החוק הגרמני", על תורת הגזע הנאצית. הוקמו בתי- משפט עממיים שהיו מורכבים משני שופטים מקצועיים ומ- 3 שופטים אזרחיים נאצים, שמונו ע"י המפלגה הנאצית. הנורמות המשפטיות היו בהתאם לתורת הגזע הנאצית. ההוראה שניתנה לשופטים הייתה **"תפקידו של השופט אינו לעשות משפט אלא להשמיד את אויבי הנציונאל-סוציאליזם"**. למעשה בצעד זה בוטל עקרון הפרדת הרשויות בכך שהמערכת השיפוטית הוכפפה לדרג הפוליטי- המפלגה הנאצית.

פיקוח על כל אמצעי הכלכלה

עם עלותם לשלטון פעלו הנאצים לפיקוח על כל אמצעי הכלכלה, כדי להשיג את היעדים הבאים: פתרון בעיית האבטלה הכבדה, הקמת כלכלה צבאית לצרכים מלחמתיים, והקמת משק עצמאי ובלתי תלוי בסנקציות העולם ושיאפשר לגרמניה להגשים את חזון הרייך השלישי. במטרה לממש יעדים אלו פעל היטלר בתחום הכלכלי באופן הבא:

א. הקמת תעשיות צבאיות וביצוע עבודות ציבוריות יזומות, סילוק היהודים ויסודות בלתי רצויים, הוצאת הנשים הנשואות ממקומות העבודה. צעדים אלו שלעיתים היו מלאכותיים הצליחו לספק תעסוקה ופרנסה למיליוני המובטלים. מדיניות זו יצרה רגיעה ואהדה בקרב כל שכבות העם הגרמני, למפלגה הנאצית ולפיהרר הנערץ.

ב. הנאצים הטילו פיקוח חמור וקפדני על המסחר הפרטי, התעשיות והאחוזות הקרקעיות, שכן גם אם הרכוש הוא פרטי הרי שהמטרה היא ממלכתית. על הפועלים נאסר להתאגד, לשבות ולהפגין. כל משא ומתן בין הפועלים לבין מעסיקיהם נעשה בתיאום של "חזית העבודה הגרמנית".

ג. כדי להשיג עצמאות כלכלית ואי-תלות בסנקציות בינלאומיות הוטלו מכסים והגבלות כבדות על הייבוא, הופעל לחץ על התושבים לרכוש תוצרת גרמנית והושקעו מאמצים לייצור חומרים סינטטיים שיהוו תחליף לחומרי הגלם המיובאים מחו"ל (למשל תעשיות הפלסטיק). כמו כן הפעילה גרמניה לחץ כבד על עמים קטנים באירופה לרכוש תוצרת גרמנית, ולהסכים לדחיית תשלומים מצד גרמניה.

המדיניות הכלכלית הנאצית הובילה לקשיים כספיים רציניים, אך היטלר האמין שניצחון במלחמה ושלטון הרייך השלישי יספק ממילא את העושר לבני הגזע הארי.

רתימת החינוך והתרבות לצורכי המפלגה הנאצית

הערוצים שבהם הופצה האידיאולוגיה הנאצית:

- תעמולה.

- חינוך.

תעמולה - האידיאולוגיה התבססה על מסרים פשוטים, קלים וקליטים, כאשר היטלר והמפלגה הנאציונל-סוציאליסטית משתמשת באמצעי תקשורת המונים על מנת להפיץ את משנתה: סרטים, כרזות ושידורי רדיו. גבלס (שר התעמולה הנאצי) והיטלר טענו שבלי התעמולה והרדיו, הרעיון הנאצי לא היה קם. בשנת 1933 הפיקוח על שידורי הרדיו נמסר ע"י היטלר למשרד התעמולה הנאצי שהוזיל את מחירי מקלטי הרדיו, כדי לעודד קניה והאזנה המונית.

שטיפת המוח שנעשתה לאזרחים נועדה לדכא חשיבה עצמית וביקורת על הממשל. הקולנוע היה אמצעי חשוב לפרסום התעמולה הנאצית. גבלס דרש מאולפני הקולנוע להפיק סרטים על החברה הגרמנית ומדגישים את עקרון הגזע הארי.

האולימפיאדה שהתקיימה בברלין בשנת 1936 הייתה אירוע תעמולתי חשוב. הוא השתמש באולימפיאדה כבכינוס בינלאומי שעשוי לסייע לו בהכרת אומות העולם במשטרו. מרוץ הלפיד האולימפי לווה בהנפת דגלי גרמניה הנאצית בכל עיר אליה הגיעו הרצים.

האומנות גויסה גם היא לשרת את הפוליטיקה הנאצית. היטלר תבע את המושג "אומנות מנוונת" וכלל בה יצירות אנטי נאציות. האומנים מתנגדי הנאציזם, ברחו מחוץ לגרמניה, ואלה שתמכו בו, הציגו תערוכה נודדת בערי גרמניה שלעגה לאומנות המנוונת.

לסיכום, האזרח הגרמני הוצף תעמולה במשך כל חייו. הצדקת פעולותיו של היטלר וביסוס מעמדו נראו בכל מקום, תוך שימת דגש על עליונותו של הפיהרר וציות מוחלט למדינה.

חינוך - המשטר הנאצי דגל בחינוך האדם וביצירת "הגרמני החדש", שהוא אדם ארי עליון. היטלר השיג זאת ע"י תעמולה מקיפה ברדיו, עיתונות, קולנוע ובמערכת החינוך.

הוא תבע את ברכת "הייל היטלר" במערכת החינוך. תוכניות הלימודים שונו כך, שבשיעורים רבים נלמד על היטלר ועל תורת הגזע. בנוסף, החינוך הגופני נתפש כערך עליון כיוון שלפי היטלר, הגרמני החדש צריך להיות אדם יפה נפש. ספרי הלימוד נכתבו מחדש ברוח האידיאולוגיה הנאצית. רעיון הלאומיות שולב בתוכניות הלימודים. בשיעורי ההיסטוריה הודגשה חרפת הסכמי ורסאי. לימודי הביולוגיה עסקו בתורת הגזע ונתנו ביסוס מדעי לאידיאולוגיה הגזענית של היטלר. בנוסף לחינוך בבתי הספר, הוקמה תנועת הנוער **"היטלר יוגנד"** - נוער היטלר, בה היו מאורגנים בנים מגיל 6 עד 18. חברות בארגון הייתה חובה, הונהגה בו אווירה צבאית הכללה מדים ואימון שיטתי במחנאות ובספורט. החניכים נשטפו באידיאולוגיה הנאצית והוכנו למעשה לפעילות צבאית. הבנות, היו מאורגנות בתנועה שנקראה **"יונגמדל"** - העלמות הצעירות. גם הן קיבלו מדים מיוחדים, השתתפו באימונים ונשטפו באידיאולוגיה. הרציונל שעמד לנגד עיני החניכות היה תפקיד האישה הארית כאם בריאה לילדים בריאים. תפקיד האישה יוצג ע"י שלושת ה-K: Kirche, Kinder, Kuche שפירושו ילדים כנסייה ומטבח. נשים עודדו ללדת ילדים אריים בריאים, ואף זכו לתואר **"צלב הכבוד"** מהממשל על **"פוריות יתרה"**. היטלר ייחס את האישה לבית ולמשפחה ואמר שבניגוד לדעה הקומוניסטית, אין האישה הארית צריכה ליטול חלק במלחמה ובעבודה במפעל. האופנה נתפסה ע"י המשטר הנאצי כדבר שולי הנוגד את דפוס האזרח הארי. **"האופנה הגרמנית"** שטופחה ע"י היטלר כללה בגדים כפריים פשוטים, ודגלה במראה הטבעי. אולם, **"האופנה הגרמנית"** אומצה ע"י נשים מעטות, למרות שטופחה ע"י האידיאולוגיה הנאצית.

ב- 1933 הוקמה "לשכת התרבות של הרייך" בראשה עמד יוסף גבלס. החינוך הקיף את בתי הספר ואת ארגוני הנוער והספורט. היטלר רצה לבסס את מערכת החינוך על טהרת הגזע הארי. כל בתי הספר היו כפופים ומפוקחים ע"י לשכת התרבות של הרייך. לשכה זו מינתה את מנהלי בתי הספר, את מרכזי תנועות הנוער והמרצים באוניברסיטאות. כולם חויבו להישבע אמונים להיטלר ורישיונות ההוראה הוצאו על פי נאמנות פוליטית. מורים ומרצים לא ארים, ביניהם יהודים פוטרו. נקבעה תכנית לימודים אחידה אשר שמה דגש על לימודי ההיסטוריה המפוארת של גרמניה, האידיאולוגיה, ביולוגיה והתעמלות. החינוך שם דגש על חינוך לציות לפיהרר ולמולדת.

נערות מריעות להיטלר

כאשר הוקמה תנועת הנוער ההיטלראי "היטלר יוגנד", נאסרה כל פעילות של תנועות נוער אחרות. כל הנוער מגיל 8-15 היה מאורגן בתנועה זו. בתנועה למדו את האידיאולוגיה הנאצית, אימון גופני, חינוך קדם צבאי, פיתוח אופי של לוחם, הערצת הכוח, המלחמה, חינוך לציות ולהיות חיילים נאמנים וחינוך הנערה להיות אימא טובה. המצטיינים נשלחו לבתי ספר מיוחדים של המפלגה.

כאמור, מקורות הידע והתקשורת נשלטו בידי המדינה. חל פיקוח על העיתונות תחת שליטה והכוונה, החדשות צונזרו והוכתבו מגבוה. פורסמו בהם מאמרי שטנה נגד היהודים כחלק מהתעמולה ולכן העיתונות שימשה שופר התעמולה של המדינה הנאצית.

"לשכת התרבות של הרייך" הדגישה את התרבות הנאצית. המדינה החליטה אלו יצירות אומנות, מוסיקה, ספרים, סרטים, עיתונים ומחזות יקראו, ישמעו ויראו. ספרים אשר חוברו ע"י יהודים או על יהודים הועלו באש. הוטל חרם על יצירות יהודים ואויבי הגזע. יצירות אריות הבלטו את היופי מול יצירות מושחתות של המערב והיהודים. המוסיקה של ריכרד ואגנר אומצה ע"י הנאצים כמוסיקה ארית. הוטל חרם על מוסיקת ג'אז וגגינת סקסופון אשר סימלו את האדם השחור. פותחה ספרות ארית אשר הדגישה את העבר, האצולה והמוטיבים של אדמה, דם ושבתיות.

שריפת הספרים- הוקעה תרבותית

במסגרת המאמצים להשליט את הרוח הנאצית על התרבות והאמנות, ולמגר השפעות "מנוונות" ויהודיות, נערכה בליל 10 במאי 1933 שריפה פומבית של ספרים בערים רבות ברחי גרמניה. ההמון המשולהב התכנס בכיכרות הערים והשליך לאש אוצרות רוח וידע של יהודים ושל אנשים שהצטיירו בעיני הנאצים כמתנגדים וכבעלי השפעה שלילית על התרבות הגרמנית.

"דר שטירמר" (Der stürmer)-

שבועון רב תפוצה בעריכת יוליוס שטרייכר, שפנה ליצרים השפלים והפרימיטיביים ביותר. "דר שטירמר" החל להופיע באביב 1923, ותחילה כוונו חיציו נגד אויביו של שטרייכר במפלגה הנאצית בנירנברג. בימי הרפובליקה של ויימאר עסק השבועון בשערוריות, והתרכז תחילה בדיווח עיתונאי סנסציוני על פוליטיקה, מין ופשע, וכול אותה עת גדל והלך שיעור החומר האנטישמי שבו. בעלות היטלר לשלטון ב-1933 כבר היה השבועון אחד הפרסומים הנאציים הפופולאריים ביותר, בעל תפוצה של כ-5,000 עותקים לשבוע, ואז כבר היה המסע האנטישמי שלו במלוא תנופתו. בתעמולה ובדמגוגיה בלתי מרוסנות ביקש השבועון להפיץ את הדעה, שהיהודים הם האויב הראשון במעלה של הגרמנים ושל האנושות כולה. **בכותרת עמודו הראשון הופיעה תמיד הסיסמה: 'היהודים הם אסוננו'.** ב-1938 הגיעה תפוצת השבועון ל-500,000 עותקים, אך מספר קוראיו היה גדול הרבה יותר מן המשתקף מתפוצתו, וזאת הודות לשיטות שיווק והפצה משוכללות. תחילה הפיצוהו רק קיוסקים ומוכרי עיתונים ברחוב, ואחר-כך פירסמו אותו בלוחות תצוגה שהוצבו במקומות שבהם נאספים הבריות, כגון תחנות אוטובוסים, רחובות מרכזיים, פרקים וקנטינות במפעלים. התצוגות הוחלפו מדי שבוע בשבוע, ו"משמרות שטירמר" שמרו עליהן מפני קורעים. לוחות התצוגה של השבועון הפכו לחלק בלתי נפרד מחיי היומיום ברייך השלישי. סגנונו של "דר שטירמר" היה גס, תוקפני וקל להבנה. המאמרים היו מורכבים ממשפטים פשוטים וברורים, בוטים וחוזרים על עצמם. **הדבר הבולט ביותר בשבועון היו הקריקטורות האנטישמיות שבו,** שבהן התפרסם העיתון מאז שהופיעה בעמוד השער הקריקטורה הראשונה מאת פיליפ רופרכט ('פיפס') ב-19 בדצמבר 1925. 'פיפס' היה קריקטוריסט מוכשר, וניסה בדרך של בוז ולעג להפוך את קורבנותיו למשוקצים. הקריקטורות שלו היו מלאות חיות ומעוררות גועל. דמות היהודי שצייר 'פיפס' התאפיינה בעיקר באף גדול ועקום, עיניים בולטות

מחוריהן, ידיים וזרועות ארוכות ושעירות, פה רחב, רגליים קצרות ועקומות, זקנים בלתי מגולחים ופנים מכוערות. 'פיפס' גם הציג את היהודי כסוטה מין, והצטיין בציור נקבות בעלות תאווה, דבר שתרם מאוד לכוח המשיכה של "דר שטרמר"

בהוצאת "דר שטרמר" הופיעו גם ספרי ילדים, רוויים הסתה אנטישמית פרועה.

"דר שטרמר" על גבי לוח מודעות

אחרי 1933 פירסם השבועון תשע פעמים הוצאות מיוחדות, תכופות. סמוך לכנסי המפלגה בנירנברג, והן הוקדשו לנושאים כגון רצח לצורכי פולחן בידי יהודים, פשיעה של יהודים, עולם הקשר היהודי ופשעי מין של יהודים.

אחרי 1940 חלה ירידה תלולה בתפוצת השבועון, במידת מה בגלל המחסור בנייר מחמת המלחמה, למרות שהיטלר הבטיח לשבועון נייר שיספיק להמשך הופעתו. הסיבה העיקרית לירידה בתפוצה היתה היעלמותם של היהודים מחיי היום-יום בגרמניה. התפוצה היתה 200,000 עותקים בלבד. הגיליון האחרון של השבועון הופיע בפברואר 1945, והוקיע את צבאות בעלות-הברית שפלשו לגרמניה כמשרתי הקשר היהודי הבין לאומי.

עד היום ממשיכה התעמולה האנטישמית ברחבי העולם להשתמש בחומרים מהעיתון, ובמיוחד בקריקטורות המראות את היהודי עטור הזקן ובעל האף הארוך.

יוליוס שטרייכר - עורך העיתון, נדון למוות בתום המלחמה.
[אנציקלופדיה של השואה, כרך 5, עמ' 1204-1205]

יעדי מדיניות הנאצים כלפי היהודים ודרכי מימושם

למרות שהמפלגה הנאצית עלתה לשלטון מתוך אידיאולוגיה ברורה, הרי שלא הייתה לה תכנית מסודרת ביחס לדרך ההתנהגות עם היהודים וכך המדיניות נגד היהודים נוצרה תוך אילוצים ניסיונות וטעייה. ככל שמעמד השלטון התחזק כך הרשתה לעצמה המפלגה הנאצית יותר חופש בטיפול ביהודים. בשנות השלושים התכוונו הנאצים להשיג את המטרות הבאות:

- א. הגדרת היהודים, איתורם, השפלתם ובידודם מהחברה ומהתרבות הגרמנית.
- ב. זירוז הגירת היהודים מגרמניה.
- ג. גיבוש העם הגרמני סביב המדיניות הגזענית ושלהובו על ידי תעמולה אידיאולוגית אנטישמית.

מימוש יעדי מדיניות הנאצים כלפי היהודים

חרם כלכלי ליום אחד, 1 באפריל 1933

בתגובה לתעמולה האנטי-גרמנית שמפיצים כביכול היהודים, החליטה ממשלת היטלר להטיל חרם על בתי עסק יהודיים, ובכך הפך הממשל נאצי את יהודי גרמניה לבני ערובה. המבצע עצמו הוטל על גורם מפלגתי ולא על גורם ממלכתי. **בראשו הועמד יוליוס שטרייכר, עורכו של השבועון "דר שטרמר", עיתון הסתה נאצי.** החרם התקיים בכל רחבי גרמניה ב-1 אפריל ונמשך באופן רשמי יום אחד, אם כי היו מקומות שבהם המשיך להתקיים חרם בלתי רשמי. משמרות נאציים הוצבו בפתחי חנויות שהיו בבעלות יהודית

וקראו לציבור להימנע מקנייה אצל יהודים. חלונות ראוה נמרחו בסיסמאות נאציות. והיום כולו תוכנן כמפגן אנטי-יהודי המוני. בפועל נתקלו מבצעי החרם בקשיים לא מעטים ביום החרם, הם לא הצליחו לגרוף עמם את ההמונים, ורבים באוכלוסייה גילו אדישות לחרם ולמטרותיו. הרצון לייצב את הכלכלה הגרמנית בלם את החרם. כלכלת המדינה הייתה תלויה במידה רבה בקשרים כלכליים בינלאומיים ובפעילות של מפעלים ובנקים שבהם היו בעלים ושותפים יהודים, ולפיכך המשך החרם עמד כנגד האינטרסים הכלכליים המיידים של הרייך.

שלטים הקוראים להימנע מלקנות אצל יהודים, בפתח חנות של יהודי בגרמניה
[ארכיון לוחמי הגטאות]

כרזה לסרט האנטישמי "היהודי הנצחי"
[ארכיון לוחמי הגטאות]

מסמך

ארגון החרם של ה-1 באפריל 1933- הוראת המפלגה הנאציונל-סוציאליסטית

הוראה לכל המפלגה

ההוראה הנ"ל מכוונת לכל רשויות המפלגה וארגוני המפלגה:

1. ועדי פעולה לחרם נגד היהודים

בכל קבוצה ובכל חוליה ארגונית של NSDAP ("מפלגת הפועלים הגרמנית הנאציונל-סוציאליסטית") יש להקים מיד ועדי פעולה לשם ביצוע מעשי מתוכנן של חרם חנויות יהודיות, סחורות יהודיות, רופאים יהודים ועורכי דין יהודים.

2. שמירה מעולה על כל אזרחי חוץ

ועדי הפעולה אחראיים לשמירה מעולה של ביטחונם של כל אזרחי חוץ מבלי להתחשב בדתם, מוצאם או גזעם. החרם הינו צעד הגנתי מובהק הפונה באופן בלעדי נגד היהדות הגרמנית.

3. תעמולת החרם

ועדי הפעולה חייבים לפתוח מיד בתעמולה ובהסברה לפופולריזציה של החרם. עקרון היסוד: שום גרמני אינו קונה יותר אצל יהודי ואף אינו מתיר ליהודי או לעומדים מאחוריו לשבח את סחורתו. החרם חייב להיות כללי. הוא נישא ע"י האומה כולה והוא חייב לפגוע ביהדות במקומה הרגיש ביותר.

4. ההנהלה המרכזית: חבר המפלגה שטרייכר

במקרים של ספק יש להימנע מפעולות החרם כלפי חנויות כאלה עד אשר תגיע הוראה קובעת אחרת מן הוועד המרכזי במינכן. יושב ראש הוועד המרכזי הוא חבר המפלגה שטרייכר.

5. פיקוח על העיתונות

ועדי הפעולה מקיימים פיקוח חמור על העיתונים (כדי לקבוע) באיזו מידה הם משתתפים במסע ההסברה נגד תעמולת הזוועה של היהודים בארצות חוץ. אם אין העיתונים עושים כך, או (עושים כך) רק במידה מוגבלת, יש לדאוג שהם יורחקו מיד מכל בית שבו גרים גרמנים. שום אדם גרמני ושום עסק גרמני לא יפרסמו עוד מודעות בעיתונים כאלה. הציבור חייב להתייחס אליהם בבוז, בהיותם כתובים למען בני הגזע היהודי, אך לא למען העם הגרמני.

6. החרם כצעד הגנה על העבודה הגרמנית

ועדי הפעולה חייבים להחדיר, תוך כדי קשר עם תאי המפלגה שבמפעלים, את תעמולת ההסברה ביחס לתוצאותיה של תעמולת הזוועה היהודית לגבי העבודה הגרמנית, וע"י

כך גם לגבי הפועלים הגרמנים במפעל, בייחוד עליהם להבהיר לפועלים את הצורך בחרם הלאומי כצעד של התגוננות להגנתה של העבודה הגרמנית.

7. ועדי פעולה עד הכפר האחרון!

ועדי הפעולה חייבים להגיע עד לכפר האיכרים הקטן ביותר, כדי לפגוע בייחוד ברוכל היהודי הכפרי. באופן יסודי יש להדגיש תמיד כי המדובר הוא באמצעי הגנתי שנכפה עלינו.

8. החרם מתחיל ב-1 באפריל!

החרם לא יתחיל במפוזר אלא באופן פתאומי, ברוח זו יש לערוך עתה את כל ההכנות הדרושות. לאנשי הס"א והס"ס ניתנות הוראות להזהיר את האוכלוסייה לבל תיכנס לחנויות היהודים ע"י העמדת המשמרות מן הרגע בו יפתח החרם. על התחלת החרם יש להודיע ע"י מודעות ברחובות ובאמצעות העיתונות, ע"י כרוזים וכו'. החרם מתחיל באופן פתאומי בשבת, ה-1 באפריל, בשעה 10 לפני הצהריים בדיוק. הוא יימשך כל עוד לא תורה הנהגת המפלגה על הפסקתו.

9. תביעת ההמונים לנומרוס קלאוזוס!

ועדי הפעולה מארגנים מיד רבבות אסיפות המונים, שחייבות לחדור אף ליישובים הקטנים ביותר, ושבהן תיבצע הנהגת מספרים יחסיים בהעסקת יהודים בכל המקצועות, בהתאם לחלקם המספרי בעם הגרמני. כדי להגביר את כוח המחץ של הפעולה, יש להגביל את התביעה לפי שעה לשלושה תחומים:

- (א) לביקור בבתי-הספר התיכוניים והגבוהים
- (ב) למקצוע הרפואה
- (ג) למקצוע עורכי הדין

10. הסברה בחו"ל

כמו כן מתפקידם של ועדי הפעולה לדאוג לכך, שכל גרמני שיש לו קשרים כל שהם עם ארצות חוץ ינצל אותם, בכדי להסביר ולהפיץ במכתבים, במברקים ובשיחות טלפון את האמת כי בגרמניה שולטים שקט וסדר, כי אין לעם הגרמני משאלה נכספת יותר מאשר ללכת בשלום אחר עבודתו ולחיות בשלום עם שאר העולם, וכי הוא מנהל את המלחמה רק כנגד תעמולת הזוועה היהודית כמלחמת מגן טהורה.

11. שקט, משמעת וללא אלימות!

ועדי הפעולה אחראיים לכך שהמאבק כולו יתבצע תוך שמירה מוחלטת על השקט והמשמעת המוחלטת. גם להבא אל נא תיפול שורה מראשו של יהודי! אנו נשים קץ להסתה זו פשוט ע"י כוחם המוחץ של כללי הפעולה שצוינו. יותר מאי פעם חשוב הוא, כי כל המפלגה תעמוד כאיש אחד מאחורי ההנהגה מתוך משמעת עיוורת...

["השואה בתיעוד", עמ' 38-40]

חגיגות מינויו של היטלר לקנצלר, 30.1.1933, שער ברנדנבורג, ברלין - גרמניה.
מעמד זה הוא חלק בלתי נפרד מהתעמולה הנאצית [ארכיון יד ושם].

מודעות על חרם כלכלי בגרמניה 1933

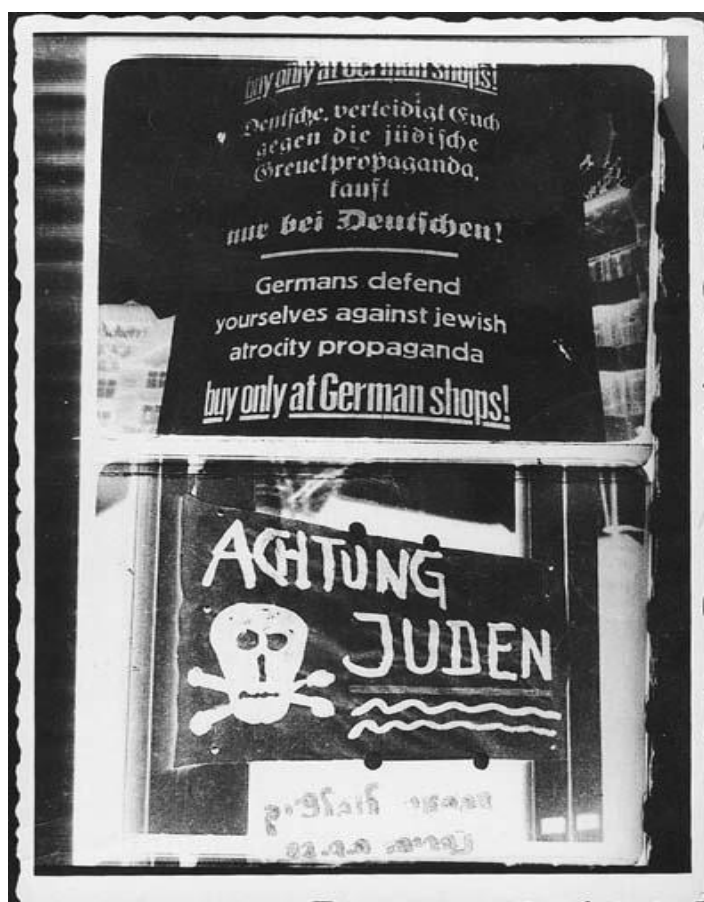
[ארכיון יד ושם]

מודעה עליונה: גרמנים,

תתגוננו בפני תעמולת

הזוועה היהודית, קנו

רק אצל גרמנים!

מודעה תחתונה:

גולגולת מת (=סכנת מוות)
הכיתוב: זהירות, יהודים

אנשי ס'א מאלצים יהודים לשאת שלטים אנטישמיים, קלן - גרמניה, 1933
[ארכיון יד ושם]

כרזה ימנית:

גרמנים, אנחנו מזהירים אתכם
שלא לקנות כאן. הקונים כאן –
מצולמים. שום גרמני הגון אינו
קונה
אצל יהודי!

כרזה שמאלית:

כמענה לתעמולת הזוועה אף
גרמני אינו קונה יותר
אצל היהודי!

שלט: יהודים אינם רצויים [ארכיון יד ושם]

חקיקת חוקים בגרמניה הנאצית

באפריל 1933 הוצא "חוק להשבת הפקידות על כנה" ומטרתו הייתה להרחיק את היהודים מכל עמדות המפתח הממלכתיות. החלת החוק על נפגעי מלחמת העולם הראשונה עוכבה כשנתיים עד שמת הנשיא הינדנבורג ואז גם יהודים נפגעי מלחמה הורחקו מעמדות ציבוריות. אנשי מדע ואומנים הורחקו מהאוניברסיטאות בשיתוף פעולה של הסגל האקדמי.

ב-15 בספטמבר 1935 חלה החמרה נוספת במצבם של יהודי גרמניה עם פרסום חוקי הגזע בעיר נירנברג, שקבעו את הפרדתו של הגזע היהודי מהגזע הארי.

"חוק אזרחות הרייך" - קובע, שהאזרחות הגרמנית תוענק רק לבעלי הדם הגרמני-ארי. מכאן נשללו זכויותיהם הפוליטיות והמשפטיות של היהודים והם נהפכו מאזרחים שווים זכויות ל"נתינים", וכך בין לילה בוטלה האמנציפציה ממנה נהנו יהודי גרמניה כמאה שנים.

"החוק להגנת הדם הגרמני והכבוד הגרמני" - מתוקף חוק זה נאסר על יהודים להינשא לארים; זוגות מעורבים יופרדו. נאסר על יהודים לקיים יחסי מין עם ארים. נאסר על היהודים להעסיק עוזרות בית אריות מתחת לגיל 45 ונאסר על היהודים להניף את דגלי המדינה ולהשתמש בצבעי הרייך, מחשש שיטומאו. העובדים על החוק צפויים לקנסות ולעונשי מאסר. לאחר מכן ניתנה הגדרה חוקית "מיהו יהודי" - זה ששלושה מהורי הוריו יהודים (סבים וסבתות). אלה שבעורקיהם נזל פחות "דם יהודי" נחשבו "בני תערובת", מדרגה ראשונה או שנייה, לפי מספר אבות-אבותיהם היהודים. במשך הזמן היה גורלם של בני-התערובת מדרגה ראשונה, דומה למעשה לזה של יהודים גמורים.

שלט של "חזית העבודה הגרמנית" בו כתוב "נקי מיהודים"

[ארכיון יד ושם]

מובאים בזה החוקים והתקנות מחוקי נירנברג המקוריים

מסמך

חוק בדבר החזרת הפקידות המקצועית על כנה מיום 7 באפריל 1933

ממשלת הרייך החליטה על החוק הבא התפרסם בזה :

1. (1) לשם החזרת הפקידות המקצועית הלאומית על כנה ולשם פישוט המינהל, יותר לפי התקנות הבאות לפטר פקידים ממשרתם, אף אם ההנחיות המתאימות אינן מצויות בחוק הקיים.
- (2) פקידים כמשמעם בחוק זה נחשבים [המועסקים] באופן ישיר או עקיף על ידי הרייך, פקידים [המועסקים] באופן ישיר או עקיף על ידי המדינות, פקידי רשויות מקומיות ואיגודי הרשויות המקומיות, פקידי גופים לפי המשפט הציבורי וכן של מוסדות ומפעלים מקבילים לאלה ... כן חלות ההוראות על המועסקים על ידי הביטוח הסוציאלי, שהם בעלי זכויות וחובות של פקידים ...
2. (1) פקידים שנתקבלו בתור פקידים מאז 9 בנובמבר 1918, מבלי שהיתה להם ההכשרה הנדרשת או הנהוגה לגבי התפקיד, או כישורים אחרים – מפוטרים מן השירות. משכורתם הנוכחית תשולם להם במשך שלושה חודשים אחרי פטוריהם.
- (2) תפקע זכותם לקבלת קצבה זמנית, קצבת גמלאות או שארים, זכותם להחזיק בשם המשרה בתואר ובמדים ולענוד אותות השירות...
3. (1) פקידים שאינם בעלי מוצא ארי, יועברו לגמלאות (סעיף 8 ואילך) ; במידה שהמדובר בנושאי תפקידי כבוד יש לפטרם מעמדתם.
- (2) פסקה 1 אינה חלה על פקידים שהיו כבר פקידים מאז 1 באוגוסט 1914, או שנלחמו בחזית במלחמת העולם למען הרייך הגרמני או בעל בריתו, או שאבותיהם ובניהם נפלו במלחמה. יוצאים מן הכלל נוספים ייתכנו לפי היתר מיניסטר הפנים (Reichsminister des Innern) בתיאום עם המיניסטריין הנוגע בדבר או הרשות העליונה לענייני פקידים בחוץ לארץ.
4. פקידים אשר על פי פעילותם הפוליטית עד כה לא הוכיחו [את נכונותם] להתייצב בכל עת ללא היסוס מאחורי המדינה, ניתן לפטר מהשירות ...

קאנצלר הרייך - אדולף היטלר
מיניסטר הפנים - פריק Frick
מיניסטר האוצר Reichsminister des Finanzen - גראף שוירין פון קרוסיק Graf Schwerin von Krosigk

* * * * *

**תקנה ראשונה לביצוע החוק
בדבר החזרת הפקידות המקצועית על כנה מיום 11 באפריל 1933**

2. ל-3 (1) כבלתי ארי נחשב מי שמוצאו לא ארי, במיוחד, הורים או סבים יהודים. די בכך שהורה אחד או סב אחד לא ארי. את זאת יש לקבל במיוחד, כאשר הורה אחד או סב אחד השתייך לדת היהודית.
- (2) אם פקיד לא [שירת] כפקיד ב-1 באוגוסט 1914, עליו להוכיח שהוא ממוצא ארי, או לוחם חזית, או בן או אב למי שנפל במלחמת העולם. הוכחה לכך יש להביא על ידי הגשת תעודות (תעודת לידה, תעודת נישואין של ההורים, תעודות צבאיות).
- (3) אם המוצא הארי מוטל בספק יש להשיג חוות דעת של המומחה לחקר הגזע שליד מיניסטריון הפנים...
- [השואה בתיעוד, עמ' 43-45]

מסמך

חוק אזרחות הרייך מיום 15 בספטמבר 1935

הרייכסטאג החליט פה אחד, על החוק הבא המתפרסם בזה :

1. (1) נתין המדינה (Staatsangehöriger) הוא כל מי שנתון לחסות הרייך הגרמני, ולכן הוא במיוחד מחוייב כלפיו.
- (2) נתינות המדינה מוענקת לפי הוראות חוק נתינות הרייך והמדינה (Reichs – und Staatsangehörigkeitsgesetz).
2. (1) אזרח הרייך (Reichsbürger) הוא רק אותו נתין המדינה בעל דם גרמני או בעל דם קרוב לו, המוכיח על ידי התנהגותו שהוא נכון וראוי לשרת בנאמנות את העם הגרמני והרייך.
- (2) זכות אזרחות הרייך מוענקת על ידי מתן תעודת אזרחות הרייך.
- (3) אזרח הרייך הוא בלבד בעל הזכויות הפוליטיות המלאות בהתאם לחוקים.
3. מיניסטר הפנים (Reichsminister des Innern) מוציא בתיאום עם ממלא מקום הפיהרר את ההוראות המשפטיות והמנהליות הדרושות לביצוע ולהשלמת החוק הזה.

נירנברג, 15 בספטמבר 1935

הפיהרר וקאנצלר הרייך - אדולף היטלר
מיניסטר הפנים - פריק Frick

[השואה בתיעוד, עמ' 72-73]

מסמך

חוק להגנת הדם הגרמני והכבוד הגרמני

מיום 15 בספטמבר 1935

חדור הכרה, שטוהר הדם הגרמני הוא תנאי מוקדם להמשך קיומו של העם הגרמני, חדור רצון בלתי נכנע להבטיח את האומה הגרמנית לעולם, החליט הרייכסטאג פה אחד על החוק הבא, המתפרסם בזה :

1. (1) נישואים בין יהודים ובין נתיני המדינה בעלי דם גרמני או בעלי דם קרוב לו - אסורים . נישואים שנערכו בניגוד [לחוק] בטלים, גם אם נערכו בחו"ל לשם עקיפת חוק זה.
(2) רק התובע הכללי יכול להגיש תביעה לביטול [הנישואים].
2. יחסים מחוץ לנישואים בין יהודים ונתיני המדינה, בעלי דם גרמני או בעלי דם קרוב לו - אסורים.
3. יהודים אינם רשאים להעסיק במשק ביתם נתינות המדינה בעלות דם גרמני או בעלות דם קרוב לו, שהן למטה מגיל 45.
4. (1) אסור ליהודים להניף את דגל הרייך והמדינה ולהציג את צבעי הרייך.
(2) לעומת זאת מותר להם להציג את הצבעים היהודיים. ביצוע היתר זה עומד תחת חסות המדינה.
5. (1) העובר על איסור זה של סעיף 1 עונשו בית סוהר.
(2) אדם העובר על איסור של סעיף 2 עונשו מאסר או בית סוהר.
(3) העובר על הוראות סעיפים 3 ו- 4 עונשו מאסר עד שנה וקנס כספי או אחד מעונשים אלה.
6. מיניסטר הפנים (Reichsminister des Innern) מוציא בתיאום עם ממלא מקום הפיהרר ומיניסטר המשפטים (Reichsminister des Justiz) את ההוראות המשפטיות והמנהליות הדרושות לביצוע ולהשלמת החוק הזה.
7. החוק נכנס לתוקפו יום לאחר פרסומו ; סעיף 3 רק ב- 1 בינואר 1936.

נירנברג, 15 בספטמבר 1935

הפיהרר וקאנצלר הרייך - אדולף היטלר
מיניסטר הפנים - פריק Frick
מיניסטר המשפטים - ד"ר גירטנר Gurtner
ממלא מקום הפיהרר - ר' הס

["השואה בתיעוד", עמ' 74-75]

מסמך

תקנה ראשונה לחוק אזרחות הרייך מיום 14 בנובמבר 1935

4. (1) יהודי אינו יכול להיות אזרח הרייך. אין לו זכות הצבעה בעניינים פוליטיים
הוא אינו יכול לכהן במשרה ציבורית ...

5. (1) יהודי הינו מי שמוצאו לפחות משלושה סבים, שהם יהודים גמורים
(volljudisch) לפי גזעם ...
(2) כיהודי נחשב גם בן תערובת (Mischling), נתין המדינה שמוצאו משני סבים
יהודים גמורים,
(א) אשר השתייך בעת הוצאת החוק לקהילה היהודית או תקבל אליה לאחר מכן,
(ב) מי שהיה בעת הוצאת החוק נשוי ליהודי או התחתן עם יהודי לאחר מכן,
(ג) מי שמוצאו מנישואים עם יהודי כמשמעו בפיסקה (1), שנערכו לאחר שהחוק
להגנת הדם הגרמני והכבוד הגרמני, מ- 15 בספטמבר 1935
Reichsgesetzblatt, I, S.1146 נכנס לתוקפו,
(ד) מי שמוצאו מיחסים עם יהודי מחוץ לנישואים, כמשמעו בפיסקה (1),
ונולד מחוץ לנישואים אחרי 31 ביולי 1936 ...
[השואה בתיעוד, עמ' 75-76]

* * * * *

משמעות חוקי נירנברג:

- חוקי נירנברג נתנו חסות חוקית ליחסם של הגרמנים אל היהודים. אלה לא יכלו להתגונן משפטיית מכיוון שאינם אזרחים.
- חוקי נירנברג מכוונים כלפי היהודים כעם, כציבור נבדל ונפרד על-פי דתו. הגרמנים בודדו את היהודים מיתר אזרחי הרייך והשפילו אותם. משנת 1938 יסומנו היהודים בבגדיהם ובתעודותיהם.
- חוקי נירנברג הם שלב נוסף לקראת פגיעה פיזית ביהודים. אלה פוגעים בהם חברתית ומשנת 1939 ירוכזו היהודים בגטאות (בידוד פיזי).
- הגרמנים פעלו בגלוי ללא חשש מתגובת העולם החופשי. היטלר העריך נכונה כי העולם לא יגיב נמרצות לפעולותיו נגד היהודים.

התמודדות הנהגת יהודי גרמניה עם המדיניות הנאצית

לאחר עליית הנאצים לשלטון חיו יהודי גרמניה במציאות של איום הולכים וגוברים, שהשתלבו בתוך מערכת חיי היום-יום כפי שהכירוה לפני עלות הנאצים לשלטון. המצב המשתנה ואי-הוודאות שליוו את השנים הראשונות שלאחר עליית הנאצים לשלטון גרמו מבוכה ובלבול רב בקרב היהודים, שכן יהודי גרמניה היו מעורים בחיי ארצם וחשו עצמם כחלק מן האומה הגרמנית. הם סמכו על החוק ועל המדינה שיגנו עליהם. יהודי גרמניה חיפשו דרכי תגובה לגזירות ההולכות ומחריפות, ושאפו למצוא דרכים להמשיך את הקיום היהודי בדרך כלשהי.
במהלך שש השנים שבין עליית הנאצים לשלטון לבין פרוץ המלחמה עמדו החיים היהודיים בגרמניה בסימן של מתח מתמשך - בין השאיפה לשמור על דפוסי קיום נורמאליים, מצד אחד, לבין הניסיון לעמוד על הסכנות ההולכות וגוברות לקיומם, מצד אחר.

החוויות האישיות היו מגוונות, ומוכן שלא כל יהודי גרמניה חוו את הדברים באותה צורה. יחד עם זאת הרגשת הזרות והניכור שאפפה את יהודי גרמניה, הייתה בין הגורמים שהובילו להגירה מואצת של יהודים בשנה הראשונה לשלטון הנאצי. לאורך התקופה חלו שינויים הממדי ההגירה, שנבעו מפרשנות משתנה של היהודים למצב במדינה. ההגירה והחוויות הקשות הובילו את הארגונים היהודיים לתגובות משלהם. שאיפתם של הארגונים הייתה, מצד אחד, להגיב על מדיניות השלטונות, ומצד שני לספק תשובה ותמיכה ליהודים הנמצאים במצוקה מסוג שלא ידעו קודם לכן. גם תגובות הארגונים נעו בהתאם להשקפותיהם האידיאולוגיות.

מסמך

מתוך עצומה של ארגוני האורתודוכסיה העצמאית לקאנצלר הגרמני מ-4 באוקטובר 1933

"...אולם מצב היהדות הגרמנית, שנוצר כיום ע"י העם הגרמני, בלתי נסבל הוא לחלוטין גם מבחינת מעמדם המשפטי וקיומם הכלכלי של היהודים וגם מבחינת האפשרויות לפעילותם הדתית.

מצבם המשפטי של יהודי גרמניה, אחרי שהופעלו החוקים שהממשלה הלאומית החליטה עליהם, הוא כדלקמן: היהודים הוצאו משירותי המדינה ומוסדות מוניציפאליים, היהודים הורחקו מחיי התרבות, ממוסדות ההשכלה ומהקתדרות המדעיות. רק מספר מוגבל של סטודנטים ותלמידים יהודים מכל האוניברסיטאות ובתי-הספר התיכוניים יורשה לעמוד בבחינות, ושורה של בחינות תהיה סגורה בכלל בפני תלמידים יהודים. אסור לעורכי דין יהודים לייצג ארגונים ציבוריים ומוניציפאליים. לרופאים יהודים אין יותר זכות לעבוד בקופות החולים. הם הורחקו מבתי חולים ציבוריים. אמנם לפי שעה ישנם מקרים יוצאים מהכלל המתייחסים לחיילי החזית לשעבר ולבני משפחותיהם. אך אלה אינם עשויים לשנות את המצב של חוסר כל תקווה לגבי העתודה הרפואית. במבנה המקצועי-מעמדי של הרייך החדש כמעט ולא נכללו יהודים.

נוסף על כך ישנם קשיים עצומים בפעילות הכלכלית, אף בתחומים שם אין הגבלות חוקיות. אין אמנם חוקים ישירים המגבילים יהודים בפעילותם הכלכלית, אך בכל גרמניה מתנהל למעשה חרם אנטי-יהודי, למפעלים ממשלתיים, ציבוריים ומוניציפאליים- ועל פי צו מפלגתי גם לכל חברי המפלגה הנאציונל-סוציאליסטית

אסור לקנות בחנויות של יהודים. במקרים רבים הוצאו ממפעלים כלכליים גם עובדים יהודים פשוטים, שלא לדבר על פקידי מינהל יהודים.

כתוצאה ממצב משפטי ועובדתי זה נשארו לפתע עשרות אלפים של יהודי גרמניה ללא כל אמצעי קיום. כתוצאה עקיפה מכך נידונו לכיליון עשרות אלפים נוספים. כמסקנה הגיונית מהרחקת היהודים מתחומי הפקידות, המקצועות החופשיים והמסחר, חייבים היו להגביר את חלקם של היהודים בענפי המלאכה והחקלאות- אם בכלל מתכוונים להקציב שטח- מחיה ליהודים. אולם עד כה אין להבחין במגמות מעין אלה מצד גורמים ממלכתיים. ההיפך הוא נכון. החרם נגד היהודים נמשך במרץ רב ביותר גם בארגוני במלאכה, וגם בחקלאות אין כמעט מקום לעובדים יהודים.

פירוש הדבר לגבי היהודים: מיתה מרעב איטית אך בטוחה.

לכך יש להוסיף את השמצת היהדות, הפוגעת בכבודה והמקיפה בקצב גובר והולך את העם כולו ביחסו העוין כלפי היהודים, שנשארו ללא אוויר לנשימה. בנוסח החוקה הרשמי צוין דרג היהודים כדרג הצבעונים. בספרי הלימוד מתואר היהודי כנבל מהסוג הגרוע ביותר, ובכך מחדירים לתודעת הנוער כבר בגיל הרך את האיבה נגד כל יהודי באשר הוא. בעיתונות, ברדיו ובנאומים מדובר בהכללות על כל מעשה שלילי של יהודי פלוני, כאשר מקרה מעין זה יוגדר כפשע יהודי, שהיהדות כולה אחראית לו.

אבל מפריעים גם לחיי הדת, שנועדו להיות מקור של השראה מוסרית ואורח-חיים נאצל. אין יותר תמיכה ממלכתית בשיעורי הדת, מערכת החינוך הדתי התמוטטה, והקהילות-אותה מסגרת יחידה ואחרונה המסוגלת לחנך את חבריה לאנשים יפי-נפש ויראי שמים אין בכוחן להחזיק מעמד בגלל חוסר סיוע ממלכתי וכתוצאה מחוסר אפשרויות קיום לחבריהן. ונוסף על כל אלה נפגעה היהדות האדוקה בצורה קשה ביותר ע"י החוק לאיסור השחיטה.

המצב של יהדות גרמניה נראה אפוא כלאחר ייאוש גם בעיני אותם גורמים בינלאומיים, אשר משתדלים להיות אובייקטיביים, **וצריך להבין, כי בקלות יתירה ניתן לחשוד בממשלת גרמניה הלאומית, כאילו מעשיה מכוונים, בסופו של דבר, להשמדת היהדות הגרמנית. כדי להצליח בפעולת הסברה בחו"ל, יש ליצור מצב המאפשר לפעול נגד הנחה מוטעית זו, ע"י זה שניתן יהיה להצביע על עובדות חיוביות. היהדות החרדה מוסיפה להאמין, כי אין בדעתה של ממשלת גרמניה להשמיד את היהודים הגרמנים. ייתכן, שגורמים בודדים מתכוונים לכך, אולם אין אנו מאמינים, כי הפיהרר וממשלת גרמניה יסכימו להתפתחות מעין זו. אך אם יתברר, כי זאת הנחה מוטעית, וכי כוונתם של כבוד הקאנצלר, הממשלה הלאומית שבהנהגתו והחברים האחראים בהנהגה המרכזית של המפלגה הנאציונל-סוציאליסטית- היא עקירתם של יהודי גרמניה מן העם הגרמני, הרי אז מוטב שלא נחיה עוד באשליות; מעדיפים אנחנו לדעת את כל האמת המרה.**

האינטרסים של כבודו ושל העם הגרמני כולו מחייבים לדבר אלינו גלויות.

אז היינו מקבלים כוונתם כעובדה, והיינו נוקטים צעדים בהתאם לכך. מודים אנחנו, כי תהיה זאת טרגדיה נוראה בשבילנו. למדנו לאהוב את העם היהודי. היסטוריה בת אלפיים שנה קשרה אותנו לאדמה זו. למדנו לאהוב את השמש הזורחת בה: ובאורה של שמש זו גדלו ובגרו ילדינו במשך כל אותן מאות שנים, ולתכונתם היהודית נוסף בכך גוון מיוחד וטוב. וכן למדנו לאהוב את העם הגרמני. עם זה, לעיתים הכאיב לנו-במיוחד בימי הביניים, אך היינו גם שותפים לעלייתו. קשורים אנחנו קשר הדוק לתרבותו, אשר טבועה עמוק בישותנו הרוחנית ובאמצעותה קיבלנו אנחנו, יהודי גרמניה, דפוסים משלנו. ועם כל זאת יהיה עלינו לעצור כוח ולשאת באומץ את גורלנו הטרגי ולהניחו באמונה בידי אלוהי ההיסטוריה.

אך אם אין בכוונתה של ממשלת גרמניה הלאומית להשמיד את כוחה הפעיל של היהדות הגרמנית, אם ברצונה לבטל, אמנם, את השפעתנו על חיי הציבור ולשמה לבני הגזע הגרמני בלבד-אך עם זאת לשלב אותנו בתהליך תחייתה של האומה הגרמנית-אם בכוונתה לשמור על היהדות המוסרית, הסולדת לכל תופעה מטריאליסטית, אם כך הדבר, יואילו נא לומר לנו אף זאת בגילוי לב. בהתחשב עם המצב שנוצר לא נדרוש מהממשלה הגרמנית לבטל-מהיום למחר-את כל ההגבלות, שהוטלו על היהודים, למרות שלדעתנו יש בהן משום טעות היסטורית גדולה. אין ברצוננו לגרום קשיים לממשלה הלאומית. אם כי בלב כואב, נאלצים היינו להשלים, כיום, עם מספר הגבלות. היהדות החרדה לא שאפה מעולם להשפעה מופרזת בחיי הכלכלה; כי שמירת השבת-המהווה תריס בפני תשוקות מטריאליסטיות-אינה נותנת אפשרות לכך. היהדות החרדה תמיד נלחמה בחריפות נגד נישואי תערובת והמרת דת. אולם הדבר שאנו בכל זאת שואפים אליו, הוא: מרחב מחיה בתחום מרחב המחיה של העם הגרמני, האפשרות לקיים את מצוות דתנו ולעבוד במקצועותינו מבלי להיות נתונים בסכנות והשמצות. תמיד נשמור אמונים לממשלת המדינה בהתאם להתחייבות, שהדת מטילה עלינו. בהימצאו בקרב העם הגרמני ישתתף היהודי הגרמני ברצון בעבודת השיקום של האומה הגרמנית, והוא אף יעשה כל שביכולתו לרכישת ידידים מחוץ לגבולות גרמניה. בהגישנו דברים אלה לשיפוטו הצודק של כבוד הקאנצלר, מבקשים אנו- נציגי הארגונים החתומים מטה, הדואגים זה עשרות בשנים לענייניה הדתיים של יהדות גרמניה החרדה- להעניק לנו בהקדם הזדמנות לשיחת הידברות. משוכנעים אנו, כי שיחה מעין זו תתרום לא מעט לאינטרסים הגרמניים בתחום מדיניות הפנים והחוץ, כי דרושים במפגיע הסבר מקיף והחלשה הדרגתית של אותו מתח, שנוצר במצב הנוכחי. בתקווה שבקשתנו תזכה למענה חיובי, הננו"

בכבוד רב

"הברית הארצית של הקהילות החרדיות" Synagogengemeinden Reichsbund
gesetzestreuer, האלברשטאט.
חתומים: הרב ד"ר מ' שלזינגר, האלברשטאט; הרב ד"ר ע' מונק, ברלין.
 "ההתאחדות החופשית למען האינטרסים של היהדות האורתודוקסית" Freie
 Vereinigung für die Interessen des Orthodoxen Judentums, פרנקפורט
 ע"נ מיין.
חתומים: ד"ר ס' ארמן; ד"ר י' ברויאר.
 "ההסתדרות הארצית של אגודת ישראל בגרמניה" Landesorganisation der
 Agudas Jisroel, ברלין.
חתומים: הרב ד"ר מ' אורבך, יעקב רוזנהיים, פרנקפורט ע"נ מיין.

אוקטובר 1933

[*"השואה בתיעוד"*, עמ' 59-62]

גרמנים המחופשים ליהודים במיצג אנטישמי במהלך קרנבל, קלן, גרמניה, 1934 [ארכיון יד ושם]

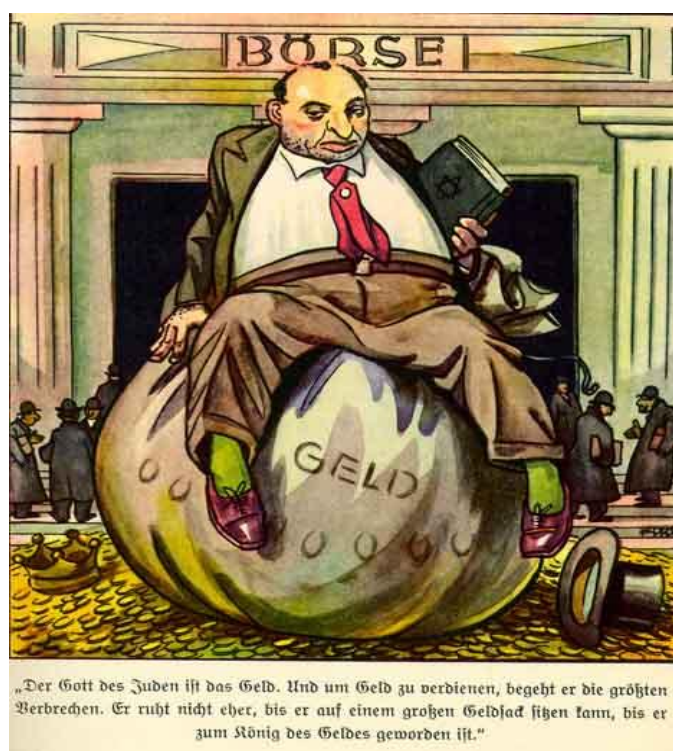
איורים אנטישמיים מתוך "פטריית הרעל", ספר לילדים בגרמניה בהוצאת "דר שטרימר"

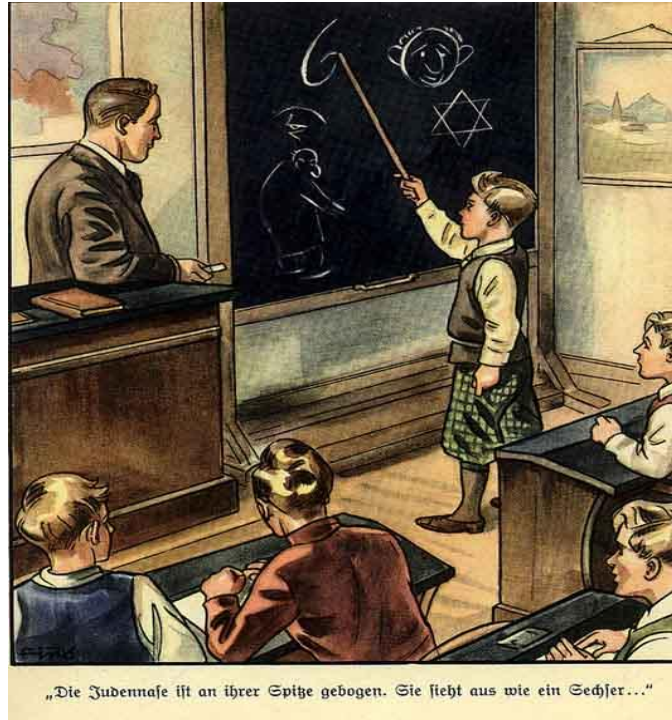
אם לבנה הקט: כשם שקשה להבחין בין פטריית רעל לפטריית מאכל, כך מאוד קשה להבחין מי ביהודים פושע, רמאי או נוכל.

"ללא פתרון לבעיית היהודים, לא תבוא ישועה.
האדם שנלחם ביהודי, נלחם בשטן..." – יוליוס שטרייכר

האלוקים של היהודים הוא הכסף. ע"מ להרוויח עוד כסף, היהודי יבצע פשעים נתעבים.
הוא לא ינוח ולא ישקוט עד שיוכל לשבת על שק ענק, מלא כסף, עד שיהפוך למלך הכסף...

כיצד להכיר יהודי? הרבה סימנים, האף היהודי מעוקם,
הוא נראה כמו הספרה 6.

עדויות של בנו כהן במשפט אייכמן

בנו כהן היה יושב ראש ההסתדרות הציונית בברלין. עלה ארצה בשנת 1925 ממניעים ציוניים ומיד חזר לגרמניה. הוא החליט לשוב כאשר ראה את מצבם הקשה של יהודי גרמניה. בלבו גמלה החלטה להקדיש את זמנו ומרצו לעבודה ציונית-יהודית בגרמניה.

התביעה במשפט אייכמן העלתה אותו על דוכן העדים כדי שיחשוף מכלי ראשון את שעבר על יהודי גרמניה בתקופה זו. עדותו שופכת אור על הדברים שהבאתי למעלה.

עדותו נפרשה על פני עמודים רבים. אני מביא בפניכם רק קטעים נבחרים של העדות.

שאלות אב בית הדין:

ש. כשאתה מדבר על המצב שנוצר, על היאוש, לאיזה מאורע מיוחד אתה מתכוון?
ת. לכל הזמן אחרי עליית הנאצים לשלטון. ש. מתי זה היה?
ת. ב-30 בנובמבר 1933. קודם לכן היה שקט. המאורע שהסעיר את הרוחות היה שריפת הרייכסטאג. אז התבטלו כל זכויות האזרח. התחילו המאסרים ההמוניים, לא היתה עוד Rechtsstaat (מדינה בעלת שלטון צדק) אלא Unrechtsstaat (מדינה בעלת שלטון בלתי צודק). זו היתה התחלת התקופה החדשה הזאת.

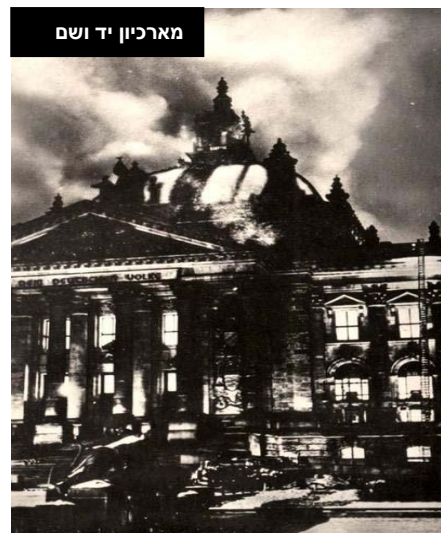
ש. איפה היית בחודשים האלה? ת. בברלין, הופעתי גם בבית המשפט. אבל אז נבחרתי ליושב-ראש ההסתדרות הציונית בברלין, לכן ביליתי זמן רב במשרד ההסתדרות הציונית בברלין ברחוב מיינקה 10.

שריפת הרייכסטאג

השופט הלוי: הזכרת את שריפת הרייכסטאג. באיזה תאריך זה היה? ת. ב-27.2.33. למחרת היום לפי תקנת נשיא הרייך להגנת המדינה והעם מיום 28.2.33, ביטלו את כל זכויות האזרח.

מר בר אור: כבר פעמיים שלוש דיברת על המצב שנוצר בחיי היהודים, על התורים, כיצד אתה ראתה את המצב בימים אלה לפי ראות עיניך? ת. באופן פרינציפיוני או... ש. באופן ממשי. אני מדבר על שנת 1933.

ת. זה היה לפני ה-1 באפריל, כאשר התחילו המאסרים. אלינו הגיעו ידיעות על מאסרים בהמוניהם, לא רק של מדינאים חברי הרייכסטאג, אלא במיוחד בערים הקטנות ובערים הבינוניות נאסרו אנשים רבים. ללא שום יסוד בודאי, וביניהם יהודים רבים; ובין היהודים היו רבנים, מנהיגים יהודיים, בעלי חנויות. הרבה גרמנים הלשינו על המתחרים כדי להתפטר מהם. הם הועברו למחנות ריכוז, וחזרו כאנשים שבורים.

אני זוכר את הסצנות הראשונות המחרדות. כאשר באו אלינו למשרד הארץ-ישראלי נשים שקיבלו בדואר את מיכל האפר של הבעלים שלהן שניספו במחנות הריכוז בלוויית מכתב קצר: "בעלך נפטר עקב שבץ לב. אנו שולחים לך את האפר. תשלום דמי הדואר 3 מארק וחצי".

יום החרם כלפי עסקי היהודים

ש. אני רוצה להזכיר לך את ה-1.4.33. מה תוכל לספר לבית המשפט על היום הזה? ת. מותר לי להקדים כמה דברים על המבוא. על מה שקרה קודם לכן? ש. בבקשה. ת. בחודש מרץ התארגנה בניו-יורק קבוצה המורכבת מיהודים ולא-יהודים תחת נשיאותו של רבי סטיפן וויז, אחד המנהיגים הדגולים של יהדות ארצות-הברית, שהכריזה על חרם על סחורה גרמנית. דבר זה בא כתגובה על מה שקרה בגרמניה. על התקפת-המצח על יהדות גרמניה, על המאסרים, מחנות הריכוז וכל הזוועות שרמזתי עליהן.

כתגובה על כך הכריז **יוליוס שטרייכר**, שהיה אז נדמה לי גאולייטר פרנקפורט, על חרם על היהודים בגרמניה, עד שכל העסקים של היהודים, של "הגזע היהודי" - זה היה הביטוי שלו - יבוטלו. הוא אמר שזה קרה לאחר התיעצות עם היטלר, גבלס וגרינג. זה קדם לדבר הזה.

ביום ששי, והיום הגורלי הזה הראשון בהיסטוריה של עמנו, היה יום שבת. ביום שישי בערב שמעתי, כמו רוב יהודי גרמניה ורוב העם הגרמני, שני נאומים מסיתים ביותר, בסגנון של שטנה, מפי אינני יודע אם גבלס או גרינג, או שניהם. אינני בטוח מי השמיע נאום זה.

ובסוף הנאום באה ההפתעה. יום החרם הוגבל ליום אחד. מארגני החרם רוצים לבדוק מה תהיה התוצאה. אם יהדות העולם תכנע ותבטל את החרם על הסחורה הגרמנית או לא, ואז יוחלט מחדש.

ביום שבת, היום השחור הראשון - היו ימים שחורים רבים בתולדות התקופה שלנו - ביום שבת זה טיילתי 4-5 שעות ברחובות העיר ברלין. כמעט בכל הרובעים, ולא ברכב אלא הלכתי ברגל בעיר הגדולה. וראיתי את התמונה המחרידה הזאת, שאז היתה מחרידה בשבילנו. לפני כל החנויות נתלו שלטים, על השלט של העורך-דין שלי, היה פתק "יודה". הוספתי את המלים "תודה לאל". על חלונות הראווה ראיתי סיסמאות.

ש. אולי תזכור כמה הן? ת. ראיתי צלב קרס וסיסמאות: "יהודי גווע", "זהירות - סכנת מוות", "זהירות - איציק" (שיבוש של יצחק), "רחוב או כביש חד-סטרי לירושלים". והיו סיסמאות דומות לכך. זה היה עד הלילה. למחרת היום הדבר נתבטל. ביום השני הוחזר המצב על כנו.

ש. החרם בוטל? ת. החרם בוטל, אבל נאמר במפורש: באופן ארעי, ולא התחדש בצורה זו במאורעות הבאים.

ש. מה היה הרושם בקרב האוכלוסיה היהודית? ת. היה מדכא מאד. רוב יהודי גרמניה שספגו תרבות גרמנית, וחונכו על גדולי הספרות בגרמניה, לא האמינו למה שקרה. לא האמינו שזה קרה להם. יהודים אלה היו קשורים קשר הדוק עם העם הגרמני. התנועה הציונית היתה מיעוט בגרמניה. אם

אינני טועה רק 5% של היהודים בגרמניה היו ציונים בשנת 1933.

יהודי גרמניה לא רצו להאמין במה שקרה סביבם, שהעם הגרמני התרבותי, עתיק-היומין, שבעיניהם היה במיוחד אחד העמים התרבותיים, נקט באמצעים אלה.

ש. הזכור אתה תגובה מיוחדת מטעם ההסתדרות הציונית בברלין בימים אלה? ת. כדאי עוד להוסיף מה שחל על התקופה הקודמת, רק הערה אחת, שבחודשים הראשונים היו הרבה התאבדויות-לדעת של יהודי גרמניה. מכל הערים קבלנו את הידיעות הקודרות, שעורך-דין פלוני, רופא פלוני ותעשיין אלמוני, איבדו את עצמם לדעת, הם לא יכלו לעמוד בסבל שנגרם להם על ידי אובדן מעמדם ואובדן כבודם. הם לא הבינו מה קרה, ובחרו בדרך זו.

הרושם הראשון היה מדכא, אבל תודה לאל, אני חושב שההסתדרות הציונית, ובמיוחד הביטאון "די יידישה רונדשו"...

ש. מה זה היה ה"די יידישה רונדשו"? ת. הביטאון הרשמי של ההסתדרות הציונית בגרמניה. ש. מדוע אתה מזכיר את העיתון הזה עכשיו?

ת. כי זה היה העיתון הראשון, ואולי גם העיתון היחיד בגרמניה מכל העיתונות הגרמנית הענפה, שפתח את הפה כלפי השלטון.

ש. לגבי איזה מאורעות? ת. לגבי היהודים. ש. לגבי איזה מאורע?

ת. לגבי ה-1 באפריל. ש. אני מראה לך העתק פוטוסטטי. אולי תוכל לזהות אותו?

ת. כן, זה טופס של ה"די יידישה רונדשו". אני רואה את הכותרת: "שאו בגאון את אות הקלון". תרגמנו זאת כאן, כאשר ערכנו "יום סרט" בשנת 1940.

ש. מי כתב מאמר זה? ת. רוברט וולטש העורך של ה"די יידישה רונדשו".

ש. הוא היה ב-1933 העורך של העיתון הרשמי של ההסתדרות הציונית? ת. כן.

ש. אני מבקש רשות בית המשפט להגיש העתק זה, שאושר כהעתק נכון על ידי ספרן "יד ושם", עם תרגום של שלושה קטעים לעברית.

מר בר-אור: האם אתה יכול לקרוא לבית המשפט שנים מתוך הקטעים שנראים לך כמאפיינים את המאמר הזה ואת עמדת ההסתדרות הציונית בימים אלה?

ת. כן, כמה קטעים בשפה הגרמנית המקורית. "העובדה, שמטה החרם הורה לתלות בחנויות המוחרמות שלטים עם טלאי צהוב על רקע שחור מהווה סמל בעל משמעות עצומה. תקנה זו שנועדה לבזות אותנו, מתקבלת על-ידינו, ואנו רוצים להפוך אותה לאות של כבוד. בשבת התנסו יהודים רבים בחוויה קשה. לא מתוך הכרה פנימית, מנאמנות לקהילתם או מתוך גאווה על עבר מפואר והישגים אנושיים, כי אם על ידי סימון בפתק אדום וטלאי צהוב, ניצבו שם לפתע פתאום כיהודים. מבית לבית הלכו הפלוגות וכיסו חנויות ושלטים, הדביקו וציירו על שמשות החלונות. במשך 24 שעות הועמדו יהודי גרמניה, במובן מסויים, אל עמוד הקלון. לעתים קרובות נראה על זגוגיות חלונות הראווה, לצד סימנים וכתובות אחרות, גם מגן דוד גדול. מגינו של המלך דוד. הכוונה היתה להשפלה. יהודים אמצו לכם מגן דוד זה. שאוהו בכבוד!...

עוד לפני שלושים שנה נחשב דיבור על השאלה היהודית כדבר הפוגע בטעם הטוב. הציונים נראו אז כמפריעי הסדר. בעלי אידאה פיקס. ועתה היתה השאלה היהודית לעניין של דיומא, עד כדי כך שהיתה לשיחת היום של כל ילד קטן, כל תלמיד בית ספר, של סתם אדם ברחוב.

על כל יהודי גרמניה באשר הם הודבקה באחד באפריל תווית – התווית היהודית. בהתאם להוראות החדשות של מועצת החרם נקבע סימון אחיד לכל בתי העסק, במקרה והחרם יחודש: אצל לא יהודים נקבע הסימון "חנות גרמניה", אצל יהודים – המלה "יהודי". יודעים מיהו יהודי. אין עוד עקיפה או הסתרה.

התשובה היהודית היא ברורה. הוא אשר אמר משה רבנו למצרים "עברי אנכי". ערכו המוסרי של המאורע הנוכחי נעוץ בתשובה החיובית שנותן אדם הנשאל, אם הוא מכיר ביהדותו. העת הזו היא סוערת מדי ולא נוכל להיכנס לויכוח עניני. נקווה לימים רגועים יותר, נקווה שהתנועה הנאצית, אשר מתגאה בכך שהיא מרימה את קרנו של הלאום הגרמני, לא תמצא עניין בהשפלת אחרים (היהודים), אף אם היא סבורה כי יש לה מלחמה בהם. אולם אנו היהודים יכולים להגן על כבודנו. אנו זוכרים את כל אלה אשר שם היהודים נקרא עליהם מזה 5,000 שנה, ונקרא גם לדראון. מזכירים לנו שאנחנו יהודים, ואנחנו נאמר "הן", ונשא את יהדותנו בגאון."

ש. הייתי מבקש שתסביר לבית המשפט כיצד נראו לך בשבועות אלה של אביב-קיץ 1933 מטרות השלטון הנאצי כלפי היהודים. מה הם עשו?

ת. לגמרי לא היה לנו ברור. אני יודע שעד היום [1961] לא הסתיים המחקר בשאלה זו, מה היתה אז הכוונה. אולי כדאי לציין את התוכנית הרשמית של המפלגה הנאצית ב-1920. שם יש סעיף על שאלת היהודים. אולם התוכנית איננה כרגע תחת ידי. ש. אולי אתה זוכר את תוכנו בערך? ת. שם נאמר שהמטרה של ה"נציונל סוציאליסטישה בווגונג" היא לדאוג לכך שכל לא גרמני, שהגיע לגרמניה אחרי ה-2 באוגוסט 1914, יצא את גרמניה. אמנם היה עוד סעיף אחר שדיבר על מה שהוגשם אחר כך באופן מילולי בחוקי נירנברג. אבל זה עניין לחוד.

ש. מדוע אתה מייחס את הקטע הזה מתוך תוכנית המפלגה על הלא גרמנים שהיגרו לתוך גרמניה אחרי ה-2 באוגוסט 1914, לבעיית היהודים דווקא?

ת. זה היה ברור. אלה היו ה-Ostjuden המפורסמים, die polnischen Juden בפי הגרמנים בפי הגרמנים, שהם שנאו אותם ואמרו, אין לנו דבר נגד יהודי גרמניה, אנחנו רק מתנגדים ל"אוסט-יודן". זה היה מעין תכסיס שלהם.

חוקי הגזע

ש. כיצד התבטאו מטרות אלה אחרי יום הבויקוט הזה ב-1 באפריל?

ת. כבר לפני 1 באפריל התחילה אריזציה של חנויות לא בדרך החוק אלא בדרך של איינצל אקציונן Einzelaktionen. הופיעו אז קבוצות של ס"ד, כפי שנקראו אז, בפני החנויות, סגרו את החנויות, אסרו את בעל החנות, הביאו אותו למחנה ריכוז. אחרי כן כשחזר משם. היה מוכן למכור את החנות שלו למתחרה הארי, השכן שלו במשך שנים רבות.

אחר כך באה ההתפתחות הזאת של הוצאת היהודים מחיי המשק הגרמני. היא קיבלה ממדים חדשים וקיבלה קצב נוסף בשבועות ובחודשים הבאים. אם איני טועה, כבר הוצאו לאור בחודש אפריל 1933 תקנונים ראשונים על ביטול רישיונות של בעלי המקצועות החופשיים, עורכי דין ורופאים.

ש. זה נעשה בדרך חקיקה רשמית או בדרך הוראה מיניסטריאלית מבצעת - Ministerialverfuegung?

ת. כרגע איני זוכר. עברו מאז שנים רבות. אני חושב שזה נעשה בדרך תקנות מיניסטריאליות, מה שקוראים כאן חקיקת משנה, סמכות מועברת. אב בית-הדין: הוראות מינהליות.

מר בר אור: מר כהן, אני מראה לך כאן את ה"רייכסגזבלט" מה-7.4.33. שמא תוכל לזהות אותו?

ת. כן. אקרא את הכותרת? ש. בבקשה. מה שם החוק?

ת. חוק לחידוש פני הפקידות המקצועית. - Gesetz zur Herstellung des Beruf-Beamtentums. ש. מיום? ת. מיום 7.4.33.

ש. האם אתה זוכר מאורע מיוחד הקשור בחיי התרבות בימים ההם?

ת. אולי מדורת הספרים? ש. אולי אתה רוצה לתאר אותה?

ת. ראיתי אה תהלוכת הלפידים בשער ברנדנבורג. אנשים צעירים צעדו לכיוון ארמון הקיסר. ולמחרת היום קראתי בעיתון בכותרות של קידוש לבנה - אם מותר להשתמש בביטוי זה בהקשר לכך - על המדורה. גבלס היה שם במרכז הטקס. והספרים של הסופרים היהודים המפורסמים ביותר נזרקו לאש תוך יללה ומחיאות כפיים של הנוכחים.

ודבר אחד אני זכרתי עוד שנים רבות אחרי כן. הנאום של גבלס הסתיים בפיסקה שהיתה בשבילנו אירונית מאד: "הנוער הגרמני יכול להתגאות על שזכה ליום זה. הוי המאה, הוי המדעים, תענוג לחיות!".

תגובת היהודים

ש. כיצד אורגנו הקהילות היהודיות במצב של 1935, מה היתה נציגותן כלפי חוץ?

ת. נציגות היהדות כולה היתה בזמן ההוא ה'נציגות הארצית של יהודי גרמניה' (Reichsvertretung der Juden in Deutschland). כל הארגונים היהודיים החליטו בשעה הקשה הזאת להתאחד לגוף מייצג ששמו היה "Reichsvertretung der Juden in Deutschland" והוא היה הכתובת לכל העניינים האלה.

ש. מי היה בראש ההתאחדות הזאת ה-"Reichsvereinigung"? ת. הנשיא היה הרב ד"ר ליאו בק ז"ל והמנהל הפעיל היה ד"ר אוטו הירש ז"ל.

ש. האם אתה זוכר מאורע הקושר את שני השמות האלה - בק והירש?

ת. אני זוכר דבר שלא היה ידוע לרבים בגלל הסכנות הכרוכות בדבר. לפני יום

הכיפורים של 1935, זמן קצר אחרי פרסום חוקי נירנברג, שלח אוטו הירש המנהל של ה"רייככפרטרטונג" נוסח תפילה לכל הרבנים בגרמניה. ליאו בק היה המחבר. וההצעה היתה לקרוא אותה בליל כל-נדרי - הלילה הקדוש ביותר בחגים שלנו - קבל עם ועדה בכל בתי הכנסת.

ש. מה קרה? ת. לצערנו התגלו המשלוחים האלה ששלחנו בדואר, הוחרמו, בק והירש נאסרו והועברו ל"קולומביה האוז" בברלין, בית המעצר של ה-ס"ס. בק שוחרר אחרי כמה ימים. הירש נשאר עוד - איני יודע כמה זמן - במעצר. דברים קשים עברו עליו. הייתי נוכח כאשר שוחרר וסיפר מה עבר עליו.

אב בית-הדין: מה היה תוכן התפילה הזאת?
ש. האם אתה רוצה לקרוא את התפילה הזאת כפי שנדפסה. אני שומע שהנוסח נמצא בידי המתרגמים.
ת. אקרא זאת לפי הנוסח שנדפס בספר קטן של סימון "Aufbau und Untergang".

להלן נוסח התפילה:

"בשעה זאת עומד כל בית ישראל בפני אלוהיו, אלוהי המשפט והמחילה. בפניו נבדוק נא כולנו את דרכנו; נבדוק את אשר עשינו ואת אשר לא עשינו, נבדוק לאן פנינו ומנין רחקנו. באשר חטאנו, נודה בגלוי 'חטאנו', ונפנה תפילתנו לאלוהינו, כשעז רצוננו לתשובה, תפילת 'סלח נא'.

עומדים אנו בפני אלוהינו. בעוז אשר בו אמרנו לפניו את חטאותינו, על חטא היחיד ועל חטאו של כלל, בעוז זה מביעים אנו את רגש סלידתנו באשר לשקר המרים ראשו עלינו, באשר לעלילה המעידה באמונתנו את עדות השווא שלה, והגלויה נגד עינינו.

קוראים אנו בשם אמונתנו ובשם עתידנו. מי הודיע לעולם רזי אל שדי, אל אחד? מי הפיץ בעולם את הזיקה לטוהר המידות, לטהרת המשפחה? מי נתן לעולם את רגש הכבוד לאדם הנברא בצלם האלוהים? מי הטיף בעולם את מצוות הצדק, את הרעיון החברתי? בכל אלה היה חזונו של נביאי ישראל, הייתה התגלות השכינה לעם ישראל. בתוך היהדות צמחו הדברים ומוסיפים לצמוח. ועובדות אלו תשמנה לאל ותפרנה כל עלבון.

עומדים אנו בפני אלוהינו. בו נחסה. באלוהינו גלומים אמיתותם וכבודם של כל עמידתנו בפני התמורות. של כל עוזנו ותעצומת נפשנו בשעת צרה. תולדותינו הן תולדות גדלות רוחנית, תולדות גאון והדר רוחניים. עליהם נשליך יהבנו בפגוע בנו צרים ומעליבים, בעת יסובבנו צער וסבל. אלוהים הנחה אבותינו מדור ודור, הוא ינחה גם אותנו וגם את בנינו בעת הזאת. עומדים אנו בפני אלוהינו. מצוותו אשר אנו עושים, מפיחה בנו את עוזנו. בפניו נקוד ונשתחוה, ובפני בני אדם נישיר גבינו. את אלוהינו אנו עובדים ובזאת נעמוד איתן בכל התמורות. בענוה נבטח בו ודרכנו ברורה לפנינו, את עתידנו נשור.

כל בית ישראל עומד בשעה זאת בפני אלוהיו. בתפילתנו, בביטחוננו, באמונתנו שותפים כל היהודים עלי אדמות. מבטינו זה אל זה. ויודעים אנו על זה, ועינינו מייחלות לאלוהינו שבשמים ואנו יודעים: 'הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל. עושה שלום במרומיו'. הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל'.

יגון ואבל בלבנו. באלם, בהיאלמנו דום בפני אלוהינו, נביע את אשר בלבנו. יזעק האלם יותר מכל אומר ומכל דברים".

מר בר-אור: הגענו לספטמבר 1935, האם במהלך מילוי תפקידיך במשרדי ההסתדרות הציונית בברלין, האם קרה לך באופן אישי דבר מיוחד בחודשים האלה?
ת. בשנת 1936 הייתי כמה שבועות במעצר יחד עם ד"ר מאיר, אבל אך ורק בבית הסוהר.
ש. איפה זה היה? ת. זה היה בברלין בכיכר אלכסנדר.

ש. אתה זוכר את סיבות המעצר?
ת. צו המעצר אמר שהעלבתי את הגסטפו, פגעתי בכבוד הגסטפו.

ש. כיצד תסביר את הדברים האלה?
ת. היה סכסוך, חילוקי דעות בענין ה"קולטורבונד", איגוד האגודות התרבותיות.

ש. שעליו דיברת הבוקר? ת. כן.

ש. והיה דבר מיוחד אשר אתה רוצה למסור עליו?
ת. לא, רק דבר אחד. אחד הרבנים הזקנים של ברלין, ד"ר ברנרד כהן היה גם הוא שם. הייתי מזועזע מאד לפגשו שם. והוא לחש באזני, באופן בלתי ליגלי, בשעת טיול בחצר, כאשר שאלתי אותו איך הוא מגיע לבית הסוהר והוא כבר מתקרב בגילו ל-70. הוא אמר לי "בפעם השלישית דרשתי בבית הכנסת את הפסוק המפורסם מן ההגדה". הוא התכוון לפסוק "שלא אחד בלבד עמד עלינו לכולתנו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכולתנו והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם".
הוא אמר פסוק זה בפעם השלישית. הם איימו עליו במחנה ריכוז והוא ביקש לדרוש בשלום משפחתו, שחשב שלא יראה אותה יותר. אבל הוא שוחרר בתנאי שיצא מגרמניה תוך 24 שעות, והוא יצא וניצל.

ש. מי היו אנשי המשטרה או השלטונות הקרובים, אשר בימים האלה, בשנים 1935, 1936 ו-1937, עמדתם בקשר אתם?
ת. היה פקיד אחד, אדם בשם קוכמן, אשר עמד אתנו בקשר. אדם קטן קומה, נדמה לי ששרת במשטרה הישנה, לפני עליית הנאצים לשלטון.

ש. לאיזה חלק במשטרה הוא השתייך קודם?
ת. אינני יודע כרגע, כבר חלפו הרבה שנים מאז, נדמה לי ששם המחלקה ב-1937 היה "Juden, Immigranten und Freimaurer", "יהודים, מהגרים, ובונים חופשיים".

אייכמן

ש. האם תוכל לספר לבית המשפט על פגישה עם אדם בשם אייכמן, או פגישות עם אייכמן, אם יש כאלה?
ת. כן. לי היו רק פגישות מועטות מאד. הפגישה היתה לפי זכרוני בשנת 1937. קודם לכן כבר שמענו מפי פקידים גרמניים שבא אדם, אשר מצטיין בחריפותו, יותר חריף מן האחרים, אשר שומר על העניינים האלה; אדם מאד מאד זריז. קצת פחדו מהידיעה שלו ומהאישיות שלו. אבל לא הכרנו אותו. יום אחד היתה אסיפה...

ש. הזכר אתה את השנה?
ת. 1937. אז ערכנו אסיפה לפרידה מהרב יואכים פרינץ, אשר יצא מן הארץ. הוא היה אחד הנואמים הטובים ביותר, אחד מאנשי ההסברה בשנים האלו. ואנחנו ערכנו לו אסיפה. היא היתה מלאה וגדושה. הציבור הסתער על האולם.
פתע פתאום נקראתי לכניסה והפקיד שלי, של המשרד שלי אמר "אייכמן נמצא". ראיתי אדם בפעם הראשונה, בתלבושת ציבילית, והוא צעק עלי "אתה אחראי לאי הסדר כאן".

היתה המולה גדולה של אנשים אשר רצו להיכנס לאולם ולא הצליחו להיכנס. והוא איים שאם לא אשליט סדר הוא ינקוט באמצעים. הוא התאונן אז שהיא קיבל מכה בבטנו מיהודי. הוא אחר כך נכנס עם צוות אנשים, מספר לא קטן של אנשים. היו שם ארבעה. אני הבטתי עליו כל הזמן מכסא היושב ראש.

אב בית-הדין: מן הבמה? ת. כן. וראיתי שהוא כל הזמן ישב ורשם.

מר בר-אור: איפה ישב? ת. באחת השורות הראשונות, השביעית או השמינית. ש. בין הקהל? ת. בין הקהל. עברו שנים רבות ואולי אני טועה בפרטים. ש. מה היה אחרי סיום האסיפה?

ת. האסיפה היתה מתוחה כי הרב פרינץ בכדי להבליט את מהות התנועה הלאומית שלנו השתמש בפסוק "להבדיל בין קודש לחול", ואמר "מה שמסביבנו זה חול והלאומיות היהודית זה קודש". אני חששתי. אייכמן הבין את הדברים האלה. ואני הייתי במצב של מתיחות מתמדת. בסוף הוא ניגש לשולחננו לבמה ואמר כמה דברים לא כל כך ידידותיים. שכחתי כבר מה שהוא אמר. בזה נגמר הדבר.

ש. אחרי כן מתי נפגשת אותו?
ת. אחרי כן נפגשתי אותו זמן קצר לפני יציאתי לארץ ב-1939.

ש. כלומר רק ב-1939 נפגשת אותו? ת. כן.

השופט הלוי: מה היתה תוכנית ארבע השנים?

מר בר-אור: הידוע אתה על מינויו של גרינג בקשר לתוכנית ארבע השנים?
ת. זה היה בוועידה בנירנברג. והוא מונה לתפקיד הזה. נדמה לי שמי שהיה ממונה לפניו היה שר הכלכלה.

ש. עכשיו פנה נא, בבקשה, לעמוד 992 באותו כרך (ספר שני).
ת. (קורא) "הודעה שלישית בדבר החובה לשאת תעודות זהות".

ש. מה משמעות ההודעה השלישית הזאת? על מי היא חלה?
ת. כל היהודים בעלי הנתינות הגרמנית מוכרחים לשאת כרטיסי זהות.

ש. והיו חייבים להצטייד בתעודות עד 31.12.38? ת. כן.

ש. ועכשיו עוד צו אחד לתקופה זו. פנה נא לעמוד 1044.
ת. הודעה שנייה לביצוע החוק בדבר שינוי שמות ושמות פרטיים מ-17 באוגוסט 1938.

ש. אתה רוצה לומר לבית המשפט על מה זה חל?
ת. על יהודים גרמניים בעלי נתינות גרמנית ולא על יהודים בעלי נתינות זרה. זה נאמר בפירוש כך. זה נאמר בפירוש כדי למנוע סיכסוכים בינלאומיים. כך נאמר:
שהחל מ-1.1.39 על היהודים האלה להוסיף שם פרטי נוסף - גברים את השם ישראל וגבירות - את השם שרה.

ש. מי חתום על החוק הזה בשם שר הפנים?
ת. ד"ר שטוקארט וד"ר גירטנר.

ש. זוכר אתה, מר כהן, מאורעות מיוחדים מ-36 עד לסוף הקיץ ב-38?

ת. החרפת הטיפול ביהודים. האריזציה של עסקים התקדמה בקצב די מהיר ומצד שני היהודים הוצאו מכל מיני מקומות. Badverbot - איסורים להשתמש בבתי מרחצאות ועוד אמצעים אחרים כגון זה; הוצאתם מן החיים הציבוריים.

ש. הזכר אתה גילויים תדירים של אנטישמיות בתקופה הזאת?
ת. לא, רק המשכת הקו וגם המשכת ההגירה מן הארץ. אני אמרתי כבר בראשית עדותי מקודם לכן, היתה דחיפה אחת ראשונה שהיא הביאה לעזזעים, אחר כך הלחץ פג קצת.

ש. אמור נא לי, מר כהן, האם ראית עיתון שהופיע גם בשנים האלה תחת השם "דר שטירמר" ["המסתער"]. מה אתה זוכר על זה?
ת. מי לא ראה זאת? הארץ היתה מוצפת בעיתון הזה. בכל פינה ובכל מקום ראינו את העיתון הזה במסגרת. היו "בלוקווכטר" - ממונים על הגושים שדאגו לזה, ולפני העיתון עמדו צעירים שבלעו את החומר המרעיל הזה.

ש. האם צילום זה מזכיר לך דבר?
ת. כן. הכותרת מנירנברג ביולי 1938, הכותרת הגדולה Saynagogen sind Rauberhellen. Die Schande von Nuernberg. (תרגום): "שטירמר, שבועון גרמני למאבק על האמת. המוציא לאור יוליוס שטירמר. בתי הכנסת הם מאורות שודדים. חרפת נירנברג". זה הופיע ביולי 1938.

כראש ההסתדרות הציונית נסעתי הרבה מעיר לעיר כדי להדק את הקשרים בימים הטורפים האלה. כשהייתי בנירנברג סיפרו לי חברי ועד הקהילה בצער רב שהם נאלצים להיפרד מבית הכנסת. הם הוזמנו על-ידי המשטרה, ואם אינני טועה, גם על-ידי הנהלת העיר, ונמסר להם שצריך להרוס את בית הכנסת ששימש אותם שנים רבות. הם הוזמנו, וביום שישי (אני הייתי שם ביום רביעי) היתה תפילת הפרידה מבית הכנסת.

מר-בר-אור: אבקש את רשות בית המשפט להגיש זאת. אב בית-הדין: זה יהיה ת/74.

ת. כמה זמן לפני כן או אחרי כן, קשה מאד להגיד, השנה היתה שנת 1938 - האמצע עד הסתיו. אז ערכתי סיור בסניפי ההסתדרות הציונית. במינכן היה כנס של ציוני באווריה. עלי היה להרצות על המצב וכשבאתי לאולם הקהילה היהודית הבטתי בעד החלון שבו עמד בית הכנסת הגדול והראוי לכבוד ולא ראיתי עוד את בית הכנסת - נעלם מהעולם. שאלתי את חברי מה קרה. שם היה מגרש חניה במקום זה. נאמר לי: הפירור היה כאן לפני כמה זמן ושאל מה הבניין הזה: והוא אמר: "אם אגיע בפעם השנייה למינכן אני לא רוצה לראות עוד פעם את הבניין הזה". אז הרסו את בית הכנסת. זה לא פורסם בעיתונות. היה איסור חמור לפרסם זאת. אבל במו עיני ראיתי זאת.

ש. האם אתה רוצה לקחת עוד פעם את ה"רייכסגזבלט" לשנת 1938. כך שני, עמוד 1579. אתה רואה כאן את התקנה בדבר תשלום כפרה של היהודים בעלי נתינות גרמנית, מן ה-12.11.38. אני מבקש ממך לקרוא את הצו הזה בגרמנית.

ת. "עמדתה העוינת של היהדות כלפי העם הגרמני והרייך, שאינה נרתעת אף מפני מעשי רצח נתעבים של מוגי-לב, דורשת התנגדות נמרצת וכפרה חמורה. לפיכך הנני מחליט על סמך התקנה לביצוע תכנית ארבע-השנים מיום 18.10.36 להלן:

1. על כלל היהודים נתיני גרמניה מוטל תשלום חובה לרייך הגרמני בסך מיליארד רייכסמרק.

2. את הוראות הביצוע יקבע מיניסטר הרייך לענייני כספים (שר האוצר) בתאום עם המיניסטרים הנוגעים בדבר.

על החתום: הממונה על תכנית ארבע-השנים, גרינג, גנרל פילדמרשל."

מר-בר-אור: אבקש להגיש זאת. אב בית-הדין: ת/75.

מר בר-אור: עתה, מר כהן, פנה נא לעמוד 1580, תקנה להוצאת היהודים מחיי הכלכלה הגרמנית, גם זה מה-12.11.38. מה משמעות ההוראה הזאת? הוצאת היהודים מניהול והשתתפות בניהול של מפעלים כלכליים מכל המינים. האם זה נכון?
ת. כן, נכון. עוד יותר חמור היה האיסור החמור לנהל חנויות. כל החנויות נסגרו. לא נשאר שום מקור פרנסה ליהודים.

ש. את זה אתה מוצא בפסקה הראשונה של סימן 1 של התקנה הזאת?
ת. גם מלאכה, לא נשארו שום ענפים ליהודים בגרמניה. היה עוד איסור להופיע בשווקים, בירידים.

מר בר-אור: אבקש להגיש זאת. אב בית-הדין: ת/76.

מר בר-אור: ועתה פנה נא לעמוד 1638 ותמצא גם את התקנה "ביצוע בדבר תשלום כפרה של היהודים", מן ה-21.11.38. אתה מוצא אותה? ת. כן.

[היועץ המשפטי לממשלה נגד אדולף אייכמן – עדויות א', מרכז ההסברה, תשכ"ג-1963, עמ' 49-82].

גרש יהודים מגרמניה: אדם צעיר עוזר למבוגר להעמיס את צרורותיו על קרון רכבת
[ארכיון לוחמי הגטאות]

מאמרו של רוברט ולטש : "שאוהו בגאון, את הטלאי הצהוב!"

ב-1 באפריל 1933 הכריזו הגרמנים את "יום החרם" על היהודים בגרמניה, ביום זה, פשטו פלוגות של בריונים, אנשי האס אה (שכנו "החולצות החומות"), על בתי-עסק יהודיים, חיבלו בציד ובסחורה, פרעו בשכונות היהודיות והכו ביהודים. בראש החרם עמד יוליוס שטרייכר, עורכו של השבועון "דר שטימר" , עיתון הסתה נאצי. משמרות של אנשי האס-אה עמדו בפתחי חנויות יהודים ומנעו מקהל גרמני להיכנס. הופץ חומר תעמולה אנטישמי, שהורה להמשיך בחרם הכלכלי על היהודים. מבחינה היסטורית, נוכל לומר, שממועד זה, התחילו השלבים הראשונים המעשיים שהביאו את השואה.

מספר ימים לאחר "יום החרם", ב-4 באפריל פורסם מאמר, שכתב אותו **רוברט וולטש** **העורך של ה"די יידישה רונדשו"**. **המאמר עורר התרגשות רבה בקרב יהודי גרמניה**. שם המאמר: **"שאוהו בגאון את הטלאי הצהוב"**. מאמר שייצג את דעתם של חלק גדול מהציבור היהודי, שנדהם מהחרם הכלכלי הבלתי צפוי. יש במאמר זה, **מסרים חשובים לגבי שמירת הזהות היהודית של עמנו**.

"ה-1 באפריל 1933 ייזכר כיום חשוב בתולדות יהודי גרמניה ואף בתולדות העם היהודי כולו. למאורעות היום ההוא יש לא רק צד פוליטי וכלכלי, כי אם גם צד מוסרי ונפשי. על ההשלכות הפוליטיות והכלכליות דובר כבר הרבה בעיתונות, ותוך כדי כך ערפלו כמובן המניעים התעמולתיים את הראייה העניינית. ענייננו הוא לדבר על הצד המוסרי. ככל שגם מרבים כיום לדבר בבעיה היהודית, הרי איש זולתנו לא יכול לבטא מה שמתחולל בנפשם של יהודי גרמניה, ומה שיש לומר מנקודת מבט יהודית בקשר למאורעות. היהודים אינם יכולים לדבר היום אחרת אלא בתור יהודים. כל השאר חסר משמעות... טעותם הפטאלית של יהודים רבים, כי ניתן לייצג אינטרסים יהודיים תחת מסווה אחר, סולקה. יהדות גרמניה למדה ב-1 באפריל לקח, שהעמיק לחדור בה הרבה יותר ממה שמניחים אפילו אויביה המושבעים והצוהלים היום.

אנו חיים בזמן חדש, המהפכה הלאומית של העם הגרמני היא סימן ברור לחלוטין, שעולם המושגים הישן התמוטט. עובדה זאת עלולה להיות מכאיבה לרבים, אך בעולם זה יכול להתקיים רק מי שרואה את פני המציאות כמות שהם. אנו עומדים בעיצומה של תמורה כבירה בחיים הרוחניים, הפוליטיים, החברתיים והכלכליים.

דאגתנו היא : **כיצד מגיבה היהדות? ה-1 באפריל 1933 יכול להיות יום של התעוררות ותחייה יהודית, אם היהודים ירצו בכך. אם תהיה ליהודים בשלות וגדולה פנימית, אם היהודים אינם כאלה, כפי שהם מתוארים על ידי אויביהם. היהדות המותקפת חייבת להגיע לידי תודעה עצמית.**

גם ביום זה של התרגשות חזקה ביותר, כאשר רגשות סוערים ביותר מרעידים את לבנו לנוכח מחזה חסר תקדים של נידוי כללי של האוכלוסייה היהודית כולה במדינה תרבותית גדולה, עלינו לשמור בראש ובראשונה על דבר אחד : שיקול דעת. עם זאת שאנו עומדים אובדי עשתונות אל מול המתרחש בימים אלה, אסור לנו בכל זאת להתיימש ועלינו

למסור דין וחשבון לעצמנו ללא כל אשליה עצמית. בימים אלה יש להמליץ שהיצירה שעמדה ליד עריסתה של הציונות, "מדינת היהודים" לתיאודור הרצל, תופץ במאות אלפי עותקים בין יהודים ולא יהודים ...

היום מאשימים אותנו, כי בגדנו בעם הגרמני. העיתונות הנאצינל סוציאליסטית מכנה אותנו "אויבי האומה" ואנו חסרי אונים מול האשמה זו. **אין זו אמת, שהיהודים בגדו בגרמניה. אם בגדו במשהו, הרי שבגדו בעצמם, ביהדותם.**

מאחר שהיהודי לא נשא בגאווה את יהדותו כלפי חוץ, מאחר שהתחמק מהבעיה היהודית, הוא נעשה בכך שותף לאשמת השפלת היהדות. עם כל המרירות הממלאת אותנו למקרא קריאות החרם הנאצינל סוציאליסטי והאשמות חסרות שחר, הרי על דבר אחד יכולים אנו להודות לוועד החרם. בסעיף 3 של ההנחיות [לביצוע החרם] נאמר: **"הכוונה היא ... כמוכן, לחנויות הנמצאות בידיהם של בני הגזע היהודי. לדת אין כאן כל חשיבות. אנשי העסקים, בין שהמירו את דתם לקתוליות או פרוטסטנטיות, או פרשו מן היהדות, נחשבים אף הם, לפי רוח הוראה זו, כיהודים."**

זוהי תזכורת לכל הבוגדים ביהדות. כל הפורש מהציבור כדי לשפר את מצבו האישי, לא יקבל את שכר בגידתו. בנקיטת עמדה זו נגד המתכחשים [ליהדות] יש משום תחילת ההבהרה. היהודי המתכחש ליהדותו, אינו אזרח טוב יותר מאחר המודה בה בגלוי. ההתכחשות היא חרפה, אך כל עוד שהסביבה נתנה על כך פרס, נראתה כיתרון. אולם היום שוב אין בכך יתרון. ליהודי ניתן אות כסימן ליהדותו. הוא מקבל את הטלאי הצהוב.

העובדה, שהנהלת החרם הורתה לתלות על גבי החנויות המוחרמות שלטים "עם טלאי צהוב על רקע שחור", מהווה סמל בעל משמעות רבה. תקנה זו נועדה לגנאי ולביזיון. אך אנו נקבלנה וברצוננו להפכה לאות של כבוד.

בשבת התנסו יהודים רבים בחוויה קשה. לא מתוך הכרה פנימית, לא מתוך נאמנות לעדתם, לא מתוך גאווה על עבר מפואר והישגים למען האנושות, כי אם על ידי הטבעת הפתק האדום והאות הצהוב, עמדו שם לפתע פתאום כיהודים. מבית לבית עברו הקבוצות, סימנו חנויות ושלטים, צבעו את שמשות החלונות, במשך 24 שעות הועמדו יהודי גרמניה במידה מסוימת בפני עמוד הקלון. לצד סימנים אחרים וכתובות נראה לרוב בחלון הראווה גם מגן דוד גדול, מגנו של המלך דוד. הכוונה הייתה שלילת הכבוד. **יהודים, קבלו אותו את מגנו של דוד, ושאוהו בכבוד ! ..."**

[**"השואה בתיעוד, עמ' 46-49**]

שנת 1938 - שנת מפנה- אריזציה

לאחר חוקי נירנברג פורסמו חוקים נוספים, במסגרת תהליך האריזציה של המשק הגרמני: הפקעת בתי-עסק; שלילת רישיונות עבודה מעורכי-דין והרחקת יהודים ממקומות עבודה, כשלב בתהליך ניתוקם מחיי הכלכלה במדינה. כל יהודי נדרש להצהיר על רכוש מעל 5,000 מארק. עד סוף 1938 השתלטו הגרמנים על רכוש היהודים כולו, שנגזל מהם בעזרת שטרות מכר חוקיים לכאורה, אף שהסכום הנקוב בהם היה פרוטות. נישול היהודים מרכושם (בתי עסק, בתים וכו') הפך להיות בכפיה.

סיפוח אוסטריה-מרץ 1938. גם שם מנושלים היהודים והחקיקה הגזענית הועתקה אף לשם.

הגירה בכפיה- החלה להתקבל כתפיסה נכונה הגישה שיש לטהר את גרמניה מיהודים על ידי הגירה כפויה. על המגמה הזו היה אחראי אייכמן. מגמה זו ליוותה את האידיאולוגיה הנאצית עד פרוץ מלחמת העולם השנייה.

בשם "ליל הבדולח" מכנים את הפוגרום שהתחולל ברחבי גרמניה ואוסטריה ב-9-10 בנובמבר 1938. הפוגרום תואר רשמית כהתפרצות ספונטאנית שבאה בתגובה על רציחתו של המזכיר השלישי בשגרירות גרמניה בפריס ארנסט פון ראט, בידי צעיר יהודי פולני בן שבע-עשרה הרשל גרינשפאן. הצעיר התנקש בחיי פון ראט אחרי שמשפחתו גורשה יחד עם עוד 17,000 יהודים בעלי אזרחות פולנית שחיו בגרמניה לשטח הפקר שבין שתי המדינות. הפרעות היו שיא חדש של סדרת התקפות על היהודים בגרמניה ואוסטריה, שהחלו עם ה"אנשלוס" - סיפוח אוסטריה לגרמניה - במרס 1938 ונטלו בהם חלק כמעט כל גורמי הממשל הנאצי. צווים וחוקים פגעו במעמדם האישי והציבורי של היהודים והחריפו את בידודם מן החברה הכללית.

בעקבות ההתנקשות ב-7 בנובמבר בה נפצע פון ראט יצא ה- Voelkischer Beobachter ביטאונה הרשמי של המפלגה הנאצית, במאמר ראשי מתלהם נגד היהודים ובעקבותיו החלו כבר ב-8 בנובמבר פרעות ביהודים במקומות שונים בגרמניה. עם מותו של פון ראט ב-9 לנובמבר, רמז גבלס בנאום שנשא בפני ה"לוחמים הותיקים" של המפלגה הנאצית שהגיע הזמן לפעול נגד היהודים. כבר באותו לילה נשלחו ההנחיות הדרושות לכל רחבי המדינה, והס.0 עודד את ההמון לקחת חלק בפרעות. חלונות ראווה נופצו והחנויות הפרוצות נשדדו. שברי הזכוכית שכיסו את המדרכות נתנו לפוגרום את שמו "ליל הבדולח" או "ליל הזכוכיות המנופצות". מאות בתי כנסת הוצתו ונהרסו, בתי היהודים הותקפו ויהודים רבים נפגעו כ-30000 יהודים, רובם אמידים ובעלי השפעה נעצרו, לעתים קרובות על פי רשימות מוכנות מראש. העצורים נשלחו למחנות הריכוז שם התייחס אליהם הס.0 באכזריות רבה. לפי דוחות רשמיים של הנאצים נשרפו או נהרסו בפרעות "ליל הבדולח" 815 חנויות, 29 בתי כלבו ו-171 בתים ודירות של יהודים. 267 בתי-כנסת הוצתו או נהרסו כליל, (מספר זה היה חלק קטן בלבד ממספר בתי הכנסת שנחרבו למעשה)

ו-91 יהודים נהרגו, נוסף למאות היהודים שנספו במחנות הריכוז.

אחרי תום הפרעות המשיכו השלטונות הנאציים בהשלמת תהליך האריזציה לטובת המדינה, החשת ההגירה ובידודם הגמור של היהודים מן האוכלוסייה הכללית, וחיסול

הקהילות היהודיות. אסירי מחנות הריכוז ששרדו שוחררו מי להגירה מידית ומי לאריזציה של רכוש, ורבים מהם לשני הדברים כאחד.

גירוש יהודים לדכאו, רגנסבורג, גרמניה, 10.11.1938 [ארכיון יד ושם]

ב - 14.10.1938 קבע גרינג, כי על היהודים להסתלק סופית מן החיים הכלכליים. "ליל הבדולח" נתן לו את ההזדמנות לנשל את היהודים באופן

מתוכנן ומסודר והעיקר - להחרים את רכושם לקופת המדינה. בישיבה שהתקיימה ב-12.11.1938 דובר על הקמת גטאות והגבלת תנועתם של יהודי הרייך. גרינג סיכם את המגמה החדשה: "לא הייתי רוצה להיות יהודי בגרמניה". לאחר הישיבה ניגשו ל"מעשים". הוטל קנס של מיליארד מארק על יהודי גרמניה ונקבע כי נזקי הפוגרום ישולמו על חשבונם. נתפרסמה שורה של תקנות: על היהודים למסור את עסקיהם עד 1.1.1939 לשלטונות. עסקים אלה נמכרו אח"כ לארייזים, כשרק אחוז קטן מערכם נרשם

על שם היהודים שהוכרחו להפקיד את הסכום בבנקים לחשבונות חיסכון. נאסר על היהודים לעסוק במסחר ובמלאכה. הם נתחייבו למסור את כל נכסי דלא-ניידי שברשותם ולהפקיד את ניירות-הערך, "למסור" את כל דברי הערך בזהב, כסף וחפצי אומנות למשרדי הממשלה שנפתחו במיוחד לשם כך. כל היהודים גורשו מהאוניברסיטאות ובתי הספר הגרמניים. נאסר עליהם להיכנס למוסדות ציבוריים, אולמי קולנוע וקונצרטים, מוזיאונים וכדומה. נשללו מהם רישיונות הנהיה ורישיונות הרכב. כן נשללו הרישיונות מרופאי שיניים, רופאים וטרינריים ורוקחים יהודים. יהדות גרמניה הייתה לאבק אדם ועל ראשה ריחפה אימת העתיד כפי שנכתב בעיתון ה-Das Schwarze Korps - o.o:

"המשימה היא חיסולה הממשי והסופי של היהדות בגרמניה, השמדתה ללא שריד".

[המקורות: 1. שמיר חיים: "בטרם שואה", בית לוחמי הגטאות, תשל"ד – 1974.
2. אתר האינטרנט של "יד ושם"]

משמעות ליל הבדולח:

1. הנאצים השיגו את כל המטרות – הם שדדו את הרכוש היהודי.
2. הצליחו לזרז את הגירת יהודי גרמניה.
3. הצליחו לבודד באופן סופי את היהודים משאר האוכלוסיה.
4. ליל הבדולח מהווה מפנה בגישה אותה נקטו הנאצים כלפי היהודים, לילה זה מתחיל שלב האלימות הפיזית שנמשך עד סוף מלחמת העולם השנייה.
5. הפוגרומים הוכיחו כי דעת הקהל בעולם לא מעניינת את הנאצים. התגובות בעולם היו חריפות במיוחד, גם בצבור הגרמני ביקרו את הפוגרומים, אך מסיבות כלכליות ולא אנושיות.
6. ע"פ הוראת היטלר כונסה צמרת המפלגה הנאצית כדי לדון בריכוז הפעולות נגד היהודים, כאילו שעד כה נעשה מעט.

ב-12.11.38 כינס גרינג ישיבה בענין ריכוז הפעילות האנטי יהודית. בישיבה הוחלט להרחיב את האריזציה, להטיל קנס כספי גדול על היהודים עבור הנזק שגרמו לגרמנים. להקים רשת מרכזית להגירת היהודים, אשר תפקח על היציאה הסופית של היהודים.

מהחלטות הישיבה:

- א. הוחלט על ריכוז הפעולות ותיאום כדי להגיע להכרעה סופית, כשלב ל"פתרון הסופי", שכן לראשונה נעשה מאמץ מרוכז לטפל בבעיה היהודית.
- ב. בישיבה הועלה רמז ברור, כי פתרון הבעיה יהיה כרוך במלחמת עולם שנייה.

מסמכים

**תקנה בדבר הוצאתם של היהודים מחיי הכלכלה של גרמניה
מיום 12 בנובמבר 1938**

על סמך התקנה לביצוע תכנית ארבע-השנים מ-18 באוקטובר 1936
(Reichsgesetzbl. I, s.877) אני מצווה להלן:

1. (1) החל ב-1 בינואר 1939 אסור ליהודים (סעיף 5 של התקנה הראשונה לחוק אזרחות הרייך מ-14 בנובמבר 1935 (I, s. 1333) לנהל עסקי מכירה בקמעונות, עסקי משלוח, משרדי הזמנות, וכן אסור כל עיסוק עצמאי במלאכה.

(2) כמו כן החל בתאריך הנ"ל ייאסר על היהודים להציע סחורות או מוצרי מלאכה בירידים, מכל המינים, בשווקים או בתערוכות, לעשות להם

פרסומת או לקבל הזמנות.
(3) עסקים יהודיים תקנה שלישית לחוק אזרחות הרייך מ-14 ביוני 1938,
(Reichsgesetzbl) שינוהלו בניגוד לאיסור זה, ייסגרו ע"י המשטרה.
2. (1) החל ב-1 בינואר 1939 לא יכהן יהודי כמנהל עסק כמשמעו בחוק
בדבר הסדר העבודה הלאומית מ-20 בינואר 1934

- (2) מותר לפטר יהודי המועסק כעובד בכיר במפעל כלכלי כלשהו, לפי
הודעה של שישה שבועות מראש. עם חלוף מועד הפיטורין מתבטלות
על תביעות העובד הנובעות מחוזה העבודה שבוטל, ובמיוחד
תביעותיו לקצבה ולפיצויים.
3. (1) יהודי אינו רשאי להיות חבר באגודה שיתופית.
(2) חברים יהודים באגודה שיתופית יפרשו ב-31 בדצמבר. אין צורך
ב[הודעת] פיטורין מיוחדת.
4. מיניסטר הכלכלה מוסמך להוציא את התקנות הדרושות לביצוע הוראות
אלה, בתיאום עם המיניסטרים הנוגעים בדבר. הוא רשאי להתיר יוצאים
מהכלל, במידה והדבר דרוש לשם העברת עסק יהודי לבעלות לא-יהודית,
לשם חיסול עסק יהודי, או במקרים מיוחדים להבטחת הביקוש

ברלין, 12 בנובמבר 1938
הממונה על תכנית ארבע השנים
גרינג
גנרלפלדמרשל

תקנה בדבר **תשלום-כופר** על ידי היהודים נתיני גרמניה מיום 12 בנובמבר 1938

- עמדה העוינת של היהדות כלפי העם והרייך הגרמני, עמדה שאינה נרתעת ממעשי
רצח פחדניים, מחייבת התגוננות נמרצת וכפרה קשה. לפיכך הנני מחליט, על סמך
התקנה לביצוע תוכנית ארבע-השנים מ-18 באוקטובר 1936 להלן:
1. על כלל היהודים נתיני גרמניה יוטל תשלום כופר לרייך הגרמני בסך
1,000,000,000 מארקים.
2. הוראות הביצוע יוצאו על ידי מיניסטר האוצר בתיאום עם המיניסטרים הנוגעים
בדבר.

ברלין, 12 בנובמבר 1938
הממונה על תכנית ארבע השנים
גרינג
גנרלפלדמרשל

[השוואה בתיעוד, עמ' 95-97]

יהודים ממתינים
בתור לפני משרד
הנסיעות בברלין,
1939
[ארכיון יד ושם]

הקמת "רשות מרכזית להגירת יהודים"

ברלין, 24 בינואר 1939

הממונה על תכנית ארבע השנים

אל
האדון מיניסטר הפנים
ברלין

יש לקדם בכל האמצעים את הגירתם של היהודים מגרמניה. במיניסטריון הפנים של הרייך תוקם "רשות מרכזית של הרייך להגירת יהודים" (שתורכב) מנציגי הרשויות הנוגעות בדבר. לגבי כל שטח הרייך באופן אחיד, מתפקידה של הרשות המרכזית של הרייך:

1. לנקוט בכל האמצעים לשם הכנתה של הגירת יהודים מוגברת, בין השאר, להקים ארגון יהודי שיתאים להכנה אחידה של בקשות להגירה, לעשות את כל הצעדים להשגת אמצעים כספיים, במטבע מקומי ובמטבע זר, וניצולם התכליתי, לקבוע, תוך שיתוף פעולה עם רשות ההגירה של הרייך, את הארצות המתאימות להגירה.
2. לכוון את ההגירה, בין השאר לדאוג להעדפת הגירתם של היהודים העניים יותר.
3. להחיש את ביצוע הגירתו של כל יחיד בכך, שע"י טיפול מרוכז בבקשות ההגירה תשיג, במהירות וללא תקלות, את התעודות והאישורים הרשמיים הדרושים למהגר היחיד, ותפקח על הגשמת ההגירה.

את הנהלתה של הרשות המרכזית של הרייך מקבל לידי ראש משטרת הביטחון. הוא ממנה את המנהל בפועל וקובע את דרכי ניהולה של הרשות. על עבודתה של הרשות המרכזית של הרייך יש לדווח לי באופן שוטף. לפני ביצוע צעדים עקרוניים יש לבקש את החלטתי.

מלבד נציגי הרשויות הנוגעות בדבר ממילא, נמנים על הוועדה השגריר אייזנלוהר כממונה על מגעים רשמיים עם מדינות זרות, ומנהל האגף וולטאט כממונה על המשא ומתן בתוכנית רובלי.

עה"ח גרינג

[השוואה בתיעוד, עמ' 102-103]

קטע מנאומו של היטלר מ-30 בינואר 1939

"... לנגד עינינו מתגלה מחזה מביש, כשהעולם הדמוקרטי כולו, המרעיף רחמיו על העם היהודי המסכן והמעונה, עומד קשוח מול חובתו הבלתי מעורערת לעזור. הטענות המובאות להצדקת העדר כל עזרה אינן אלא מצדיקות אותנו הגרמנים ואת האיטלקים.

הנה אומרים:

1. "אנחנו", כלומר הדמוקרטיות, "איננו מסוגלים לקלוט את היהודים!" והרי באימפריות האלו אין צפיפות האוכלוסייה עולה על 10 נפשות לקמ"ר, ואילו גרמניה חייבת לפרנס 135 נפש על קמ"ר, ועם זאת להיות מסוגלת לקלוט אותם.

2. מצהירים: איננו יכולים לקבל אותם, אלא אם כן יצוידו- למשל ע"י גרמניה- בסכום כסף מסוים כהון להגירה.

והרי במשך מאות בשנים הייתה גרמניה טובה מספיק לקלוט יסודות אלה, שלא היה להם דבר זולת מחלות מדבקות סניטאריות ופוליטיות. מה שהעם הזה מחזיק כיום, נרכש על חשבון העם הגרמני הלא כ"כ ערמומי, בעזרת מניפולציות שפלות ביותר.

היום אין אנו אלא מתקנים מה שהעם הזה גרם באשמתו. בעבר, כאשר הפסיד העם הגרמני את כל חסכוניותו, פרי עמל ישר של עשרות בשנים, בעקבות האינפלציה שהיהודים זממו ובצעו, כאשר גזל העולם מאת העם הגרמני את רכושו בחו"ל, כאשר הפקיעו את כל הרכוש הקולוניאלי שלנו- אז, כנראה, עוד לא השפיעו על המדינאים הדמוקרטיים שיקולים פילנתרופיים אלה השפעה מכרעת.

היום אני יכול רק להבטיח לאדונים האלה, שהודות לחינוך הברוטאלי שהעניקו לנו הדמוקרטיות במשך 15 שנה, אנחנו חסונים נגד כל הרגשות הסנטימנטאליים האלה. בעינינו חזינו, שלאחר שמתו מרעב וחוסר אמצעי קיום יותר מ-80,000 ילדים מקרב עמנו, עוד גזלו מאתנו קרוב למיליון פרות חולבות, עפ"י סעיפיו האכזריים של תכתיב שכפו עלינו שליחי ההומניזם והדמוקרטיה המערביים, כחוזת שלום.

יהודים מגורשים מגרמניה [ארכיון לוחמי הגטאות]

בעינינו חזינו, כיצד יותר ממיליון שבויי מלחמה גרמנים הוחזקו, ללא סיבה, שנה נוספת בשבי. נאלצנו לסבול את עקירתם של יותר ממיליון וחצי גרמנים מנחלתם וקניינם באזורי הספר שלנו וגירושם, בשוטים, כשכל רכושם הוא מה שמכסה את עורם.

נאלצנו לסבול, שקרעו מאיתנו מיליון מבני העם, מבלי לשמוע את קולם ומבלי להשאיר להם אמצעי קיום מינימאליים.

... יכולתי להוסיף אל אלה תריסר דוגמאות מחרידות יניחו לנו עם ההומניזם שלהם. העם הגרמני איננו רוצה שענייניו ייקבעו ויוכרעו ע"י עם זר. צרפת לצרפתים, אנגליה לאנגלים, אמריקה לאמריקאים וגרמניה לגרמנים.

אנו נחושים בדעתנו להפסיק את הסתננותו של עם זר, שידע להשתלט על כך עמדות הניהול, נחושים אנו לסלק את העם הזה. ברצוננו להכשיר את עמנו לתפוש עמדות הנהגה אלה. יש לנו מאות אלפים של בני איכרים ופועלים מהאינטליגנטים ביותר. נדאג לחינוכם, וכבר הננו מחנכים אותם, והיינו רוצים שהם, יחד עם יתר שכבות העם המשכילות, יאחזו בעמדות בכירות במדינה, ולא בני עם זר לנו.

ומעל הכול התרבות הגרמנית, כפי שאומר השם, היא גרמנית ולא יהודית, ועל כן ניהולה והטיפול בה יופקדו בידי עמנו. כאשר זועק העולם כולו, בצביעות, נוכח גירושם הברברי של יסודות אלה, שהם בעלי ערך רב ביותר ושאינן שווה להם מבחינה תרבותית, אז אין לנו אלא לתמוה על המסקנות שהעולם מסיק מכך.

כמה טובה היו צריכים להכיר לנו, על שאנו משחררים את נושאי התרבות הנהדרים האלה ומעמידים אותם לרשות העולם מחוץ לגרמניה. אחרי הצהרותיו הוא, אין העולם יכול להעלות אף סיבה אחת, תירוץ לסירובו לקבל בארצותיו את האנשים האלה, בעלי הערך המעולה.

יתירה מזו, אין להבין מדוע מטילים עלינו דווקא את הגזע הזה, בה בשעה שהמדינות המתפעלות כ"כ מן האנשים הנפלאים האלה, דוחות את קבלתם בארצותיהן במיני תירוצים משונים. אני סבור שיש לפתור בעיה זו, וככל שנקדים כן ייטב.

אכן, אירופה לא תשקוט, כל עוד השאלה היהודית לא סולקה. ישנה אפשרות סבירה שבבעיה זו תיווצר, במוקדם או במאוחר, תמימות דעים באירופה, אף בין עמים שבדרך כלל לא היו מגיעים על נקלה לידי הסכמה. ישנם בעולם שטחי התיישבות לרוב, אך אחת לתמיד יש להפריך את הדעה, שהאל כאילו הועיד את העם היהודי לחיות, באחוזים מסוימים כטפילים בגופם של עמים אחרים ולנצל את עבודתם היצרנית.

היהדות תצטרך להתאים את עצמה לפעילות ישרה ובונה, כמו עמים אחרים, אחרת תאבד במשבר בעל עוצמה ללא תיאור.

ודבר אחד הייתי רוצה לומר ביום זה, הראוי לזכירה לא רק לנו הגרמנים: במרוצת חיי הייתי לעתים קרובות נביא ולרוב לעגו לי. בימי מאבקי לשלטון היה זה, בראש ובראשונה, העם היהודי שקיבל נבואותי בהתפרצויות צחוק, כאשר אמרתי, שיום אחד אקבל על עצמי את הנהגת המדינה והעם הגרמני, ואז אפתור, בין היתר, גם את הבעיה היהודית.

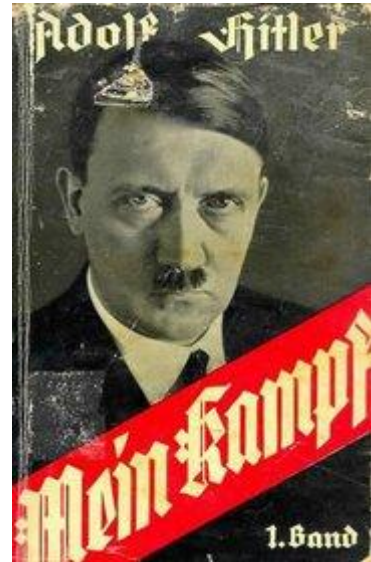
סבורני שגלי צחוק אלה של היהדות כבר נחנקו בינתיים בגרונם. היום ארצה שוב להתנבא: אם יעלה בידי יהדות הממון הבינלאומית באירופה ומחוצה לה לדדרר את העמים, פעם נוספת, למלחמה עולמית- אזי לא תהיה התוצאה בולשיביזציה של העולם ועמה ניצחון היהדות, אלא השמדת הגזע היהודי באירופה...

אין העמים מוכנים למוות בשדות הקרב, כדי שהגזע הבינלאומי הזה, חסר השורשים, ירוויח מעסקי המלחמה וישביע את תאוות הנקמה התנכית שלו. על הסיסמה היהודית: "פרוליטרים מכל הארצות התאחדו!" תתגבר הכרה נעלה יותר, דהיינו: עובדים ויוצרים מכל העמים, הכירו את אויבכם המשותף!

["השוואה בתיעוד, עמ' 108-110]

"מיין קאמף" [MEIN KAMPF] – "מאבקי" ספרו של אדולף היטלר

כדי להבין את האידיאולוגיה הנאצית, סבור אני שיש להביא בפניכם קטעים מעטים מספר זה. תוכנו של הספר בישר את הצפוי לעם היהודי ולאנושות בכלל. **חמש עשרה שנה לאחר הוצאתו של הספר הוחל בביצוע הכתוב בו.**

הספר נמכר עד שנת 1930 באלפי עותקים בודדים מדי שנה. הצלחתם של הנאצים בבחירות בשנה זו הביאה לו פופולאריות מסוימת, ובשנת 1932 נמכרו כבר 80 אלף עותקים של הספר. אחרי עלייתו של היטלר לשלטון נמכר הספר במיליוני עותקים. כדי להפיצו מחירו ירד ל-8 מרקים. בשנת 1933 לבדה נמכר הספר במיליון וחצי עותקים. הספר ניתן כמתנה לכל זוג שהתחתן בגרמניה הנאצית. עד לסיום המלחמה נמכרו בגרמניה כעשרה מיליון עותקים של הספר, ועוד כמה מיליוני עותקים ברחבי העולם (הספר תורגם לשש עשרה שפות).

הספר חולק לכל השרים, הפעילים המנהיגים המקומיים ובעלי השררה. כמעט בכל סרט קולנוע על התקופה מופיעה דמות המצטטת מן הספר ולמעשה מודיעה, מה הנאצים יעשו בעתיד. במערכת החינוך צוטטו קטעים רבים מהספר. כך חלחלו המסרים האידיאולוגיים הנאציים למיליוני גרמנים והשאירו את רישומם בתודעה הלאומית.

היטלר מעולם לא הסתיר את רעיונותיו. הוא גילה אותם בפרוטרוט ובהרחבה בספרו, עוד בשנת 1923. אם היו העם הגרמני, ומנהיגי העולם מתייחסים ברצינות לאמור בספר, הרי שאולי היו זזות השואה ומלחמת העולם השנייה נחסכות מן העולם.

בשנת 1923 נדון היטלר לחמש שנות מאסר במצודת לנדסברג, על חלקו בניסיון ההפיכה המכונה "הפוטש במרתף הבירה", נגד ממשלת רפובליקת ויימר. הספר הוכתב על-ידי היטלר לעוזרו, רודולף הס במהלך תשעת החודשים בהם ריצה היטלר את מאסרו.

הכרך הראשון, שהוכתר בשם "Eine Abrechnung" (התעוררות ההכרה) פורסם ב-18 ביולי 1925. הכרך השני, אשר נקרא "Die Nationalsozialistische Bewegung" (התנועה הנאציונל סוציאליסטית) ונכתב אחרי שחרורו של היטלר מבית הכלא, פורסם בשנת 1926.

התיאוריה שפיתח היא כי כפי שמרכס סבר שההיסטוריה האנושית הוא סיפורו של המאבק בין המעמדות (וספק אם היטלר ירד לעומקה של תורתו של מרכס), הרי שלאמיתו של דבר היא סיפורו של המאבק בין הגזעים. בסיפור זה ישנם טובים - הגרמנים, הנורדים, הנעלים מבחינה גזעית - ורעים - היהודים, הסלאבים, ואחרים, שהם "תת אדם" או בלשון הספר "אונטרמנטש". היהודי יכול לקבל כל דמות - הארכי קפיטליסט המשעבד את העובד הגרמני לריבית רצחנית, או הקומוניסט האומר לבצע בגרמנים רצח עם בנוסח הרצח שביצעו היהודים, כביכול, ברוסים, במסווה של קומוניזם תחת שלטון ברית המועצות. אך אלו אינן הבחנות אידיאולוגיות של ממש, כי אם מסווה למאבק האמיתי - המאבק בין הגזעים על מרחב המחיה.

המאבק בין העמים הוא על "מרחב מחיה" כאשר כיוון התפשטותה הראוי של גרמניה הוא לעבר המזרח, אל שטחי הדגן של אוקראינה ומקורות הנפט והמחצבים של הקווקז. כאן תבוא ההתנגשות ההיסטורית עם הארכי אויב - היהודי בתחפושתו הבולשביקית, אשר הצליח להשתלט, אליבא דהיטלר, על המוני האדם חסרי הבינה הסלאבים והמונגולים ולאחד אותם לכלל המדינה המודרנית של ברית המועצות.

ביחסו אל היהודים ניכר טירופו של היטלר. חלק ניכר מן הספר מוקדש להגעים על גבול הפורנוגרפיה, בהם מתאר היטלר את היהודי כמשחיתו של הגזע הארי במגוון צורות ודרכים. האובססיה המינית של היטלר ניכרת בכתיבתו, ובין היתר בהכרזו כי "המשימה הלאומית" החשובה ביותר היא עקירתה מן השורש של העגבת.

שני קטעים מחרידים בספר מתייחסים אל היהודים ואל השימוש בגז מרעיל

- "אם בתחילת מלחמת העולם הראשונה, או אף בהמשכה, היו שנים עשר או חמישה עשר אלף מאותם היהודים שהשחיתו את האומה, מובאים תחת גז מרעיל... כי אז לא היה קורבנם של המיליונים שהקריבו את חייהם בחזית מוקרב לשווא." (כרך 2, פרק 15, הזכות להגנה עצמית).
- "טקטיקות אלו המתבססות על ההערכה המדויקת של השבירות האנושיות חייבות להצליח, בוודאות מתמטית כמעט, אלא אם כן הצד השני ילמד להלחם בגז מרעיל באמצעות גז מרעיל. יש להדגיש לאלו החלשים באופיים כי זהו מקרה של להיות או לחדול." (כרך 1, פרק 2, שנות התבוננות וסבל בוינה)

קטעים נוספים:

- תורת המרקסיזם היהודית דוחה את העיקרון האריסטוקראטי של הטבע, ושמה תחת זכות היתרון הנצחית של הכוח והעוצמה את ההמון על משקלו הדומם. כך היא מתכחשת לערך האישיות שבאדם, מערערת על משמעות של לאומיות וגזע ומפקיעה בכך מן האנושות את היסוד לקיומה ולתרבותה... וכשם שיישומה של תורת [כזב] זו ביקום כולו היה מביא אך לתוהו ובוהו כן היה סופו עלי אדמות אובדן תושבי כדור הארץ.
- אם ינצח היהודי, בעזרת האני מאמין המרקסיסטי שלו, את עמי תבל, אזי יהווה ניצחונו אות לגסיסת האנושות, וכדור הארץ ישוב לנוע באתר ריק מאדם, כמו לפני אלפי שנים.
- הטבע הנצחי נוקם ללא רחם על פגיעה בחוקיו. לפיכך מאמין אני היום, שאני פועל ברוחו של בורא העולם הכל יכול. בכך אני מתגונן בפני היהודי ונאבק למען פועל ידו של אדון עולם.
- איבת היהודי מופנית נגד כל מי שאיננו דומה לו ברוחו. מאחר שהיהודי איננו הנתקף אלא התוקף, נחשב כאויבו לא התוקף בלבד אלא גם המתנגד לו. הכלי שבאמצעותו הוא מנסה לשבור נשמות ישרות, אבל נועזות, אינו המאבק הגלוי כי אם השקר וההשמצה.
- הוא לא נרתע משום דבר ובשפלותו מגדיל לעשות עד כדי לא ייפלא, אם בקרב עמנו מתגלם השטן, סמל כל הרע, בדמותו המוחשית של היהודי.
- בערות ההמון הרחב באשר למהותו הפנימית של היהודי, וצרות המוח והאטימות היהירה של השכבות הגבוהות, הופכים על נקלה את העם קרבן למסע השקרים היהודי. בעוד השכבות הגבוהות בפחדנותן הטבעית מפנות עורף לאדם המותקף על ידי היהודי,

בשקרים ובהשמצה, מאמין ההמון הרחב לכל דבר ברוב טיפשותו או תמימותו. שלטונות המדינה, לעומת זאת, מתעטפים בשתיקה, או כדי לשים קץ לתעלולי העיתונות היהודית, רודפים את המותקף שלא בצדק - בעיני לבלר מטומטם נחשב הדבר כשמירה על סמכות המדינה והבטחת השקט והסדר.

- אט אט יורד כחלום בלהות על נפשם ומוחם של האנשים ההגונים, הפחד מפני הנשק המרקסיסטי של היהדות. בכך שנאחזים בחיל וברעדה מפני האויב הנורא, נופלים לו לבסוף קרבן. שליטתם של היהודים במדינה נראית עד כה בטוחה, שהוא יכול לא רק להציג עצמו כיהודי; יתירה מזו, הוא מודה בהלכי המחשבה הלאומניים (Volkisch) והפוליטיים שלולא רתיעה. חלק מגזעו מודה בגלוי על היותו עם זר, אך גם בכך טמון שקר. כי בעוד הציונות מנסה לאחז את עיני העולם באומרה שהרהורי התשובה הלאומיים של היהודים ימצאו סיפוקם ביצירת מדינה פלשתינאית - מערימים היהודים פעם נוספת על ה"גויים" המטומטמים. הם אינם מתכוונים כלל לבנות מדינה יהודית בארץ ישראל (Palastina) כדי להתיישב בה, אלא כל שאיפתם היא להקים מרכז ארגוני למעשי ההונאה שלהם בממדים בינלאומיים; מרכז ריבוני מוגן בפני התערבותן של מדינות אחרות, כלומר, מקלט לנבלים ובית ספר גבוה לטיפוח נוכלים. זה סימן לאמונם וביטחונם הגובר, שהם מציגים עצמם בגלוי ובחוצפה כגזע יהודי, בעוד שחלק אחר מהם מחקה במרמה את הגרמני, הצרפתי או האנגלי.

באיזו מידה הם רואים כבר את הניצחון הקרב ובא, אפשר להסיק מדרך התייחסותם הנוראה אל עמים אחרים.

- הנער היהודי, שחור השער, אורב במשך שעות כששמחה שטנית על פניו, לנערה תמימה, מטמא אותה בדמו וכך גוזל אותה מעמה. בכל הדרכים הוא מנסה להשחית את התשתית הגזעית של העם שבכוונתו להכניעו. וכפי שהוא עצמו משחית במכוון נשים ונערות, איננו נרתע מלהרוס את מחיצות הדם בפני אחרים. היו אלה והינם היהודים, שהביאו את הכושי לשדות הריינוס, במטרה הנסתרת והברורה להרוס את הגזע הלבן השנוא ולהורידו מרמתו התרבותית והפוליטית, על ידי המימזור הבלתי נמנע, ובעצמם לעלות לדרגת שליט. כי עם טהור גזע המודע לדמו, לא ישועבד לעולם על ידי היהודי. בעולם הזה יהיה היהודי אדונם של ממזרים בלבד.

ולכן הוא מנסה במתוכנן, להוריד את הרמה הגזעית על ידי הרעלתם של היחידים לאורך ימים.

- בתחום הפוליטי הוא מתחיל להמיר את הרעיון הדמוקרטי שבדיקטטורה של הפרולטריון.

בהמון המאורגן של המרקסיזם הוא מצא את כלי נשקו, המאפשר לו לוותר על הדמוקרטיה, ובמקום זה לשעבד עמים באגרוף של ברזל ו"למשול" בהם כרודן.

ועתה הוא פועל לפי תכנית להפיכה כפולה : הפיכה כלכלית ומדינית. את העמים, המגיבים מבפנים בתקיפות יתירה על התקפתו, הוא לוכד ברשת אויבים הודות להשפעותיו הבינלאומיות, מסית אותם למלחמה, ולבסוף, אם עדיין דרוש הדבר, מניף בשדות הקרב את נס המהפכה.

- בתחום הכלכלי הוא מזעזע את המדינות זמן כה רב, עד שהן מפקיעות את המפעלים הסוציאליים שנעשו בלתי רווחיים, ומעמידות אותם תחת פיקוחו הכספי.

מבחינה פוליטית הוא מונע מן המדינות את המשאבים לקיום עצמאי, מחריב את יסודות האוטונומיה וההגנה העצמית, הורס את האמון בהנהגה, מכתים את ההיסטוריה והעבר ומשפיל כל דבר שבגדולה.

- מבחינה תרבותית הוא מזהם אמנות, ספרות ותיאטרון, מבלבל את החושים הטבעיים, מערער כל המושגים על היפה, הנשגב, האציל והטוב, ומדרדר את האדם לתהום מעשיו החזיריים.

את הדת הוא שם לצחוק, נוהג ומוסר נחשבים על ידו כדבר שאבד עליהם כלח, עד כי יתערערו עמודי התווך האחרונים של רוח הלאומיות הנאבקת על קיומה בעולמנו. ועתה מתחילה המהפכה הגדולה האחרונה. עם השגת העוצמה הפוליטית הוא משליך מעליו את

- המסווה האחרון שעוד נותר לו. היהודי העממי הדמוקרטי נעשה ליהודי הדמים, עריץ הדמים. במשך שנים מעטות הוא מנסה להשמיד את נושאי האינטליגנציה הלאומיים, ובגוזלו מן העמים את מנהיגותם הרוחנית הטבעית, גוזר עליהם גורל של עבדות ושעבוד תמידי.

הדוגמה הנוראה ביותר לכך משמשת רוסיה, בה הוא גורם להריגתם או הרעבתם של כשלושים מיליון בני אדם, בפראות שטנית תוך ענויי תופת. בכך רצה להבטיח את השליטה על עם גדול, לקומץ ספסרי בורסה ואנשי עט מושחתים מגזע יהודי.

אולם הסוף יביא לא רק קץ לחירותם של העמים המשועבדים ליהודים, אלא גם לקצו של אותו פרזיט העמים עצמו. עם מות קרבנו מת במוקדם או במאוחר גם ערפד זה.

- "הפרוטוקולים של זקני ציון", השנואים שנאה כה עמוקה על ידי היהודים, מציגים בצורה מובהקת ויחידה עד כמה כל ישותו של עם זה מבוססת על שקר אחר רצוף.

"מסמכים אלה הם תוצאה של זיופים" נאנח וזועק העיתון Frankfurter Zeitung כל שבוע שוב אל תוך העולם, וזו ההוכחה הטובה ביותר שאמנם הם אמיתיים ... כאשר ספר זה ייפץ ברבות הימים לנחלת הכלל, תתבטל הסכנה היהודית".

ראוי לציון, שהספר לא תורגם לעברית אלא קטעים ממנו לצורך לימודים באוניברסיטה.

קטעים נוספים תוכלו למצוא בספר:

צימרמן משה, היילברנר עודד [עורכים], תירגם מגרמנית: ירון דן: פרקים מתוך "מאבקי" MEIN KAMPF של אדולף היטלר, אקדמון ירושלים, תשנ"ה-1995.

כפי הנראה בעת כתיבת הספר הגיע היטלר למסקנה שהוא ולא אחר הינו השליח ששלח האל להושיע את העם הגרמני. בהתאם לכך רצוף הספר בסקירה של ילדותו ונעוריו של היטלר (דבר שהופך אותו לבעל ערך לחוקרים עד ימינו), מתוך כוונה להראות את מאבקו האישי ההופך לאיטו למאבק לאומי. כן קובע היטלר, המנהיג, כי הדמוקרטיה הינה חסרת ערך (שכן אינה מביאה תועלת במאבק בין הגזעים על מרחב המחיה), ושם במקומה את "עקרון המנהיג", הפיהרר פרינציפ - לפיו כל בעל תפקיד הוא אחראי כלפי מפקדו, וזה אחראי כלפי מפקדו, עד הפיהרר, האחראי כלפי האל, או כלפי ההיסטוריה הגרמנית, והינו בעל סמכות בלתי מוגבלת כלפי כל נתיניו.

ערב רב זה של רעיונות גיאו פוליטיים אפויים למחצה, מתובלים במשנה כלכלית דלילה המערבת רעיונות סוציאליסטיים גסים עם סיסמאות כגון "הקץ לעבדות הריבית" שאין מאחוריהן כל תוכן, (הכוח המניע את הכלכלה בתקופת היטלר היה המלחמה, ההכנה אליה, החימוש לקראתה, והזנתה בפועל בכוח אדם וחומרים משזו פרצה לבסוף), עליהם נוספה גזענות אכזרית, אובססיבית ופורנוגרפית, היווה את הרעיונות שהיו למצע שהציג היטלר לעם הגרמני. עם זה קיבל את התיאוריה הזו, ותחת שלטונו של היטלר שימש כלי בהפעלת כל רעיונותיה עד האחרון שבהם. עיוורון מוסרי זה היכה אף באינטלקטואלים בעלי שם כפילוסוף מרטין היידגר אשר היה חבר המפלגה הנאצית, ותקופת מה שימש כ"פילוסוף החצר" שלה, וברבים אחרים.

הכחשת שואה

המאבקים כנגד מכחישי שואה נמשכים. אל לנו ולאומות העולם להתעייף מהמאבק. למשפטו של מכחיש השואה דייוויד אירווינג יש ערך רב במאבקנו נגד מכחישי שואה. מכחיש השואה דייוויד אירווינג נידון לשלוש שנות מאסר באוסטריה. ההיסטוריון הבריטי, דייוויד אירווינג, הודה בהכחשת שואה, אך טען: "אינני מכחיש שואה. שיניתי את דעתי. טעיתי כשאמרתי שלא היו באושוויץ תאי גז. הנאצים רצחו מיליוני יהודים"; ואולם, ביהמ"ש בווינה הרשיעו בעבירות של הכחשת שואה על פי החוק האוסטרי.

בית משפט בווינה הרשיע ב-20.2.06 את ההיסטוריון מכחיש השואה, דייוויד אירווינג, בעבירות של הכחשת שואה על פי החוק האוסטרי וגזר עליו שלוש שנות מאסר. העונש המקסימלי על העבירות הוא 10 שנות מאסר. עורך דינו של אירווינג הודיע כי יערער על גזר הדין.

אירווינג הורשע בפתח משפטו על-פי הודאתו בכך שהכחיש את השואה בשני נאומים שנשא במדינה ב-1989. אירווינג טען בפני השופטים כי חזר בו מעמדותיו מכחישות השואה בעקבות מסמכים שגילה שנתיים מאוחר יותר. "אינני מכחיש שואה, שיניתי את דעתי", אמר אירווינג לפני כניסתו לאולם בית המשפט. "טעיתי כשאמרתי שלא היו באושוויץ תאי גז", אמר לשופטים, "הנאצים רצחו מיליוני יהודים".

התובע, מיכאל קלקל, טען בנאום הפתיחה כי אירווינג הציג עצמו כהיסטוריון, אך למעשה פעל שנים ארוכות כ"זייפן היסטוריה", וניסה להמציא היסטוריה חדשה בעלת "קווים אנטישמיים מובהקים", בטענה שוב ושוב כי תאי הגז הם "שקר" ו"אגדה". לדברי קלקל, אירווינג הילל בהרצאותיו את המנהיג הנאצי, אדולף היטלר. קלקל טען, כי זהו "ניצול פלילי ומסוכן של חופש הביטוי".

בראיונות לכלי תקשורת בריטיים לקראת המשפט אמרו אירווינג ופרקליטו האוסטרי כי הם אינם מאמינים בסיכוייהם לזיכוי. הפרקליט, אלמר קרסבך, טען באחרונה כי אירווינג שינה כבר ב-1992 את דעותיו, לאחר שגילה שדר רדיו ובו הודעה לאדולף אייכמן על השמדת מיליון יהודים במחנה המוות טרבלינקה. עם זאת, מומחים מטילים ספק בכנות טענותיו של אירווינג. התובע קלקל ציין, כי עוד בשנה שעברה השתתף אירווינג בכינוס של מכחישי שואה.

פרופ' דינה פורת, ראש המכון לחקר הגזענות והאנטישמיות בימינו באוניברסיטת ת"א, אמרה ל"הארץ" כי "לא ייתכן שאירווינג שינה את דעתו ב-92 מבלי שאמר על כך דבר בעת משפט הדיבה שניהל בשנת 2000".

לדבריה, מאחורי ניסיונו של אירווינג לחזור בתשובה עומד חששו מגזר הדין שעלול להגיע לעשר שנות מאסר.

פרופ' פורת מציינת כי בנוסף לאירווינג נעצרו בתקופה האחרונה שלושה מכחישי שואה מרכזיים - ובהם גרמר רודולף הגרמני, ארסנט זונדל הקנדי, וזיגפריד פרבקה הבלגי. לדבריה, מכחישי השואה הנמצאים במגננה טוענים כי הציונות הבינלאומית עומדת מאחורי קמפיין מתוזמן שנועד לחסל את החוקרים מכחישי השואה. "הם מנסים לטעון שהפעילות נגד מכחישי השואה היא חלק מתכנית ציונית עולמית לכבוש את העולם שכוללת את פיגועי התאומים, כיבוש עיראק וכעת ניסיון לכבוש את איראן", היא אומרת.

אירווינג הוגדר כאחד ממכחישי השואה המסוכנים. אירווינג, היסטוריון בריטי בן 67, פירסם ספרים רבים על מלחמת העולם השנייה. ספרו, "מלחמתו של היטלר", שפורסם ב-1977, נחשב לנקודת ציון בהתפתחות גישתו השוללת את השואה. בשנות ה-80 פיתח קשרים עם המכון לביקורת היסטורית בארה"ב, הנחשב לגורם דומיננטי בקהיליית מכחישי השואה.

אירווינג הפך דמות מוכרת בדעת הקהל הבינלאומית ב-2000, לאחר שבית משפט בריטי דחה תביעת דיבה שהגיש נגד ההיסטוריונית האמריקאית, דבורה ליפשוטאט, והוצאת הספרים "פנגווין". הוא הגיש את התביעה לאחר שכונה בספרה "אחד הדוברים המסוכנים ביותר בשירות מכחישי השואה". **במהלך המשפט נהג אירווינג לפנות לשופט בתואר "מיינ פיהרר". השופט קבע בפסק הדין כי אירווינג הוא "מכחיש שואה פעיל, אנטישמי וגזען".**

מאוחר יותר הוכרז אירווינג פושט רגל על-ידי בית המשפט לאחר שלא שילם הוצאות משפט בסך 150 אלף ליש"ט שנפסקו לחובתו. בשנים האחרונות נתקל אירווינג בקשיים רבים בבואו להרצאות במדינות המערב. בין היתר נחסמה כניסתו לקנדה, אוסטרליה וניו-זילנד. הוא נעצר בנובמבר האחרון בדרום אוסטרליה ומוחזק מאז במעצר. כתב האישום שהוגש נגדו המתבסס על שתי הרצאות שנשא באוסטרליה בנובמבר 1989. בהרצאה הראשונה, שנשא בפני 300 בני אדם בעיירה האוסטרית לובן טען אירווינג, בין השאר, כי היטלר לא ציווה מעולם על השמדת היהודים, כי "אלמונים" שהתחזו לפלוגות אס-אה עומדים מאחורי ליל הבדולח שבמהלכו הוחרבו יותר מאלף בתי כנסת ברחבי גרמניה וכן שיומנה של אנה פרנק היה מפוברק. בהרצאה השנייה שנשא בחדר אחורי של פאב וינאי, טען כי "אשוויץ היה אגדה". כתב האישום מתבסס על עדות יחידה של עיתונאית אוסטרית שהקליטה את שתי ההרצאות וערכה ראיון קצר עם אירווינג שבו חזר על הדברים, ראיון שהוקלט אף הוא על-ידה.

במהלך מעצרו ביקש אירווינג לשחררו בערבות אך בקשתו נדחתה. פרקליטו סיפר כי אירווינג מקבל מדי יום מאוהדיו בין 200 ל-300 מסרים בדואר אלקטרוני. כמה מאוהדיו שביקרו אותו בתאו אמרו כי אירווינג "זוכה ליחס של כוכב" מהסוהרים.
[המקור: עיתון הארץ מתאריך 20.2.06 מאת העיתונאי עמירם ברקת]

באירן: תחרות קריקטורות בנושא שואה

אני רוצה להקדים ולומר, שאני מתנגד נמרצות להציג את הקריקטורות על הנביא מוחמד שלא נוצרו ע"י יהודים. אנו יודעים היטב משמעותן של קריקטורות מסוג זה. זה אחד מלקחי השואה.

העולם המוסלמי יודע היטב שאין יד היהודים בשטנה זו, ולמרות זאת, המדיניות האנטישמית המסוכנת באירן פורחת. עלינו להיות מודאגים ולא לומר: "אין דאגה, השיירה תעבור". סגנון הקריקטורות לקוח מה"דר שטרימר" הגרמני הידוע לשמצה.

אני מביא בפניכם את הכתבה שפרסמה העיתונאית הדר פרבר באתר www.Nfc.co.il בתאריך 20.2.2006:

העיתון האירני Hemsehri, אשר ארגן תחרות קריקטורות בנושא השואה, לכאורה כתגובה לפרסום הקריקטורות של הנביא מוחמד בעיתונים מערביים, העלה את גובה הפרס לזוכה בתחרות.

שלושת הזוכים הראשונים בתחרות יקבלו 25,000 דולר והאחרים יקבלו פרסים יקרי-ערך. בעיתון אמרו, כי מדובר "בפרס הגדול ביותר בעולם". על-פי דיווחים נרשמו לתחרות כבר מתחרים רבים.

כמה מהמתחרים, כך דווח, חוששים לפרסם את שמם מחשש לחייהם. בעיתון אומרים, כי יפרסמו את כל האירורים המתחרים. מארגני התחרות אומרים, כי הם רוצים להוכיח, כי חופש הביטוי אינו מצדיק פרסום של חומרים פוגעים. נזכיר, כי הנשיא האירני, מחמוד אחמדי-נג'אד, אמר בעבר כי יש למחוק את ישראל מהמפה ותיאר את השואה כמיתוס יהודי.

העורך הגרפי של העיתון כתב, לקראת פתיחת התחרות, כי הציורים הטובים ביותר יזכו את שולחיהם במטבעות זהב. לדברי העורך, אכן מדובר בתגובה לפרסומים באירופה, רבים מהם לכאורה בשם חופש הביטוי. "העיתונים המערביים פרסמו את הקריקטורות הללו המהוות חילול קודש וזאת באמתלה של חופש הביטוי, אז בואו נראה אם הם מתכוונים למה שהם אומרים כאשר אנו נדפיס קריקטורות על השואה", אמר.

קריקטורה אנטישמית באתר אינטרנט

באתר irancartoon.com פורסמה הודעה, כי מחשש לפריצה לאתר תחרות הקריקטורות בנושא השואה על-ידי ארה"ב, ישנן מספר כתובות חלופיות. האתר פרסם כמה מהקריקטורות חלקן מברזיל, אירן, אזרבייג'ן ועוד. "היכן הגבול לחופש הביטוי המערבי?", שואלים באתר האינטרנט.

בתחילת החודש הביאה פרשת הקריקטורות לגל של פעולות אלימות והמוסלמים החליטו להשתמש בנשק שפגע בהם: הקריקטורות. סוכנות AP דיווחה, כי ארגון מוסלמי, בלגי-הולנדי, פרסם באתר האינטרנט שלו סדרת איורים אנטישמיים, שבאחד מהם מוצגת אנה פרנק כשהיא חולקת את מיטתה עם אדולף היטלר, ואחר מטיל ספק בהתרחשותה של השואה.

הליגה הערבית האירופאית (AEL) פירסמה את האירורים באתר האינטרנט שלה בשבת והיום דווח, כי האתר קרס מעומס גולשים. קודם לכן אפשר היה לקרוא, כי האתר פרסם את הקריקטורות כתרגיל בחופש הביטוי, וכי הארגון אינו בהכרח מסכים עם העמדות שהן מייצגות. מייסד הארגון, דיאג אבו ג'אג'ן, אמר בתוכנית הטלוויזיה ההולנדית 'נובה', כי "גם לאירופה יש פרות קדושות, גם אם לא מדובר בקדושה דתית".

ארגון מוסלמי בלגי-הולנדי מפרסם קריקטורות של הכחשת שואה ואחרות, תחת חופש הביטוי לכאורה, אך למעשה כתגובה לפרסום הקריקטורות של הנביא מוחמד.

ביבליוגרפיה

- ארד יצחק, גוטמן ישראל, מרגליות אברהם: "השואה בתיעוד", יד ושם, תשל"ח-1978.
 בראונינג כריסטופר: "תולדות השואה – הדרך אל הפתרון הסופי – התפתחות המדיניות הנאצית כלפי היהודים, ספטמבר 1933 – מרץ 1942", יד ושם, תשס"ה-1995.
 בראכר קרל דיטריך: "הדיקטטורה הגרמנית", עם עובד, תשמ"ז-1989.
 גוטמן ישראל, שצקר חיים: "השואה ומשמעותה", מרכז שזר, תשמ"ג-1983.
 גוטמן ישראל [עורך]: "האנציקלופדיה של השואה", ספרית פועלים, תש"נ-1990.
 היועץ המשפטי לממשלה נגד אדולף אייכמן: "עדויות א'", מרכז ההסברה, תשכ"ג-1963.
 "ויקיפדיה", האנציקלופדיה החופשית באינטרנט [הערכים הקשורים בגרמניה הנאצית].
 ולק יוסף: "חינוכו של הילד היהודי בגרמניה הנאצית", מכון ליאו בק - יד ושם, תשל"ו-1979.
 יחיל לני: "גורל יהודי אירופה, 1932-1945", שוקן, תשמ"ז-1987.
 לוונטאל מרווין: "תולדות היהודים בגרמניה מן הימים הקדומים עד למלחמת העולם השנייה", מסדה, תשל"ל – 1970.
 מאיר מיכאל [עורך]: "תולדות היהודים בגרמניה בעת החדשה", מרכז זלמן שזר, תשס"א-2000.
 מכמן דן: "בימי שואה ופקודה-קורס בתולדות עם ישראל בתקופת השואה", האוניברסיטה הפתוחה, תשמ"ד- תשנ"ב - 1983-1992.
 פלמינג ג'רלד: "היטלר והפתרון הסופי", יד ושם, תשמ"ז-1987.
 פסט יואכים: "היטלר – דיוקנו של לא איש", כתר, תשמ"ו-1986.
 פסט יואכים: "פני הרייך השלישי", מערכות, תשמ"ח-1987.
 פרידלנדר שאול: "גרמניה הנאצית והיהודים, שנות הרדיפה 1933-1939",

עם עובד, תשנ"ח-1997.
 צימרמן משה, היילברונר עודד [עורכים], תירגם מגרמנית:ירון דן: פרקים מתוך "מאבקי"
 "MEIN KAMPF" של אדולף היטלר, אקדמון ירושלים, תשנ"ה-1995.
 קרשו איאן: "המיתוס של היטלר- תדמית ומציאות ברייך השלישי", דביר, תשנ"ח-1998
 רון רוזנבאום, "היטלר - מסע אל שורשי הרשע", הוצאת מטר, 1999.
 שגב תום: "המיליון השביעי – הישראלים והשואה", כתר, תשנ"א-1991.
 שיירר ויליאם ל.: "עלייתו ונפילתו של הרייך השלישי", שוקן, תשכ"ב-1962.
 שצקר חיים: "נוער יהודי בגרמניה בין יהדות לגרמניות 1870-1945",
 מרכז זלמן שזר, תשנ"ח-1998.
 שפאר אלברט: "בתוככי הרייך השלישי", בוסתן, תשל"ט-1979.
 ששר מיכאל: "גרמניה ואני", הוצאת ששר, תשס"א-2001.

הודעות

בימים אלה, נפתח אתר אינטרנט חדש לזיהוי רכוש יהודי

שנבזז בשואה: <http://www.swift-findlootedart.com>

בין חברי הפורום נמצא בחור צעיר בן 23, אכפתי וחדור הכרה
 להנחיל את תודעת השואה לבני נוער. שמו **אור לוז**. כדי לממש את
 מטרותיו הוא הפיק סרט הכולל הרצאה והמחזה. מחנכים
 המעוניינים להכיר את התוכנית מוזמנים לפתוח את אתר
 האינטרנט: <http://www.project2048.com>

מעת לעת, אנשים משנים את כתובת הדוא"ל שלהם.
 אנו מבקשים שתעדכנו אותנו בשינוי הדוא"ל שהינכם מבצעים,
 כדי לא לשבש את העברת הביטאון אליכם.
 כתובת לעדכון: gideonbe@012.net.il
 אם ברצונכם שחברים או בני משפחה יכנסו לרשימת התפוצה של
 הביטאון, שילחו את הדוא"ל שלהם ל-gideonbe@012.net.il

סיום גיליון מספר 5

